

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 356 — GOD. VIII.

ŠIBENIK, 8. SRPNJA 1959.

IZLAZI SVAKE SRJJEDE

Poruka predsjednika Saveza boraca Jugoslavije Aleksandra Rankovića povodom 4. srpnja

ŽRTVE NISU BILE UZALUDNE

U čast Dana borca predsjednik Saveza boraca Narodnooslobodilačkog rata Aleksandar Ranković uputio je slijedeću poruku:

»Drugovi i drugarice, Sutra se navršava osamnaest godina od dana kada je Komunistička partija pozvala narode Jugoslavije na oružani ustanak i povela ih u četvorogodišnji Narodnooslobodilački rat i Revoluciju. Taj historijski dan ove godine proslavljamo u jubilarnoj četrdesetogodišnjici osnivanja Komunističke partije i Saveza komunističke omladine Jugoslavije. Time ovogodišnja proslava Dana borca — ustanka naroda Jugoslavije dobiva poseban značaj.

Svi narodi Jugoslavije proslavljaju 4. jula kao jedan od najvećih datuma u svojoj historiji. Poziv na oružani ustanak ujedno je značio i poziv na stvaranje nerazrušivog bratstva i jedinstva naših naroda, na stvaranje slobodne, ravnopravne zajednice jugoslavenskih naroda. U okupiranoj i raskomadanoj Jugoslaviji, to je bio i poklik borbe za novo društveno uređenje koje je trebalo da se rodi u ognju Revolucije pod rukovodstvom radničke klase. Burni, slavni i teški dan kroz koje smo prošli za vrijeme od 4. jula 1941. do danas pokazali su ne samo jednu veliku smjelost, heroizam već i nevideno stvaralaštvo u oživotvorenju velikih ciljeva sadržanih u pozivu Centralnog komiteta naše Komunističke partije. Najbolji sinovi i kćeri naše zemlje u potpunosti su osigurali sretniju budućnost sadašnjim i budućim pokoljenjima. Oni su dali svoj značajan doprinos borbi naprednih snaga u svijetu, snagama mira, demokracije i socijalizma.

Drugovi i drugarice, Borci narodnooslobodilačkog rata.

Punih osamnaest godina, pod rukovodstvom Partije vi nepokolebljivo stojite u prvim redovima borbe za socijalizam, za bolji i sretniji život sadašnjih i budućih generacija.

Zbog toga je Partija, u prvom redu, upućivala vas na najteža mjesta i dodjeljivala vam najodgovornije dužnosti i zadatke, uvijek imajući puno povjerenje u vašu visoku svijest, samoprijeor i odanost i vašu ustrajnost i bogato iskustvo. U vašim redovima ona je imala stalni izvor svoje popune i proširenja. Otuda i danas među članovima Saveza komunističke omladine ima blizu tri stotine hiljada boraca Narodnooslobodilačkog rata.

Razumljivo je što je Partija i drug Tito, prilikom osnivanja Saveza boraca, upravo vama povjerali veoma odgovorne zadatke: da — zajedno s drugim društvenim i državnim organima — budno bdijete nad tekovinama Revolucije, da jačate obrambenu sposobnost zemlje, da njegujete slavne borbene tradicije, da vodite stalnu brigu o djeci i roditeljima palih drugova, o svojim ratnim drugovima invalidima, o boljelim i svima kojima je potrebna posebna pažnja zajednice, da čuvate uspomenu na pale, da svojim primjermi radom stalno doprinosite odgajanju novih pokoljenja na revolucionarnim tekovinama i herojskim likovima revolucionarnih radnika iz predratnog perioda i boraca Oslobođilačkog rata.

Svojim dosadašnjim radom vi, drugi i drugarice, opravdali ste povjerenje. Iako ovo nisu isključivo vaši zadaci, već cijele društvene zajednice — državnih organa, komunala, privrednih organizacija i ustanova, vaša aktivnost i vaše stalno prisustvo u njihovom rješavanju bili su i ostaju od bitnog značaja. Zahvaljujući razumijevanju naše zajednice, uspješno je izrađen, i uz vaše neposredno učesće ostvaren i stalno unapređivan na visokim principima socijalističkog humanizma, cio jedan sistem za konske zaštite i staranja za sve one na kojima su naporni ratni uslovi ostavili posljedice. Pošto upravo ovdje svakodnevno iskrsavaju problemi, za njihovo uspješno pravovremeno rješavanje neophodno je da dode do punog izražaja briga za čovjeka kako u boračkim organizacijama tako i u svim društvenim i državnim organima i ustanovama pred kojima stoje ovi zadaci — naročito u poduzećima, komunama, kotarskim i republičkim institucijama i tako dalje.

Uloga naših boračkih organizacija u njegovanju borbene tradicije od posebnog je značaja. Ostvarujući široku i svestranu suradnju sa svim društveno-političkim organizacijama i ustanovama, vi ste već dosad postigli krupne rezultate. Oni se ogledaju naročito u tome što su trajno obilježeni mnogi značajni događaji iz borbe, sačuvani historijski i podignuti umjetnički spomenici, otvoreni mnogi muzeji širom naše zemlje i što postoji stalna aktivnost na evociranju dana naše historijske borbe, va-

šim susretima s omladinom i pionirima, s radnim ljudima i svim građanima vi, drugovi, borci, svestrano i uvjerljivo pomažete njihovom odgajanju u duhu borbene tradicije. Ovakva svijesna akcija naših boračkih organizacija prirodno se povezuje sa spontanom interesom našeg čovjeka, graditelja svoje bolje i sretnije budućnosti, za svoju vlastitu revolucionarnu prošlost.

Kada se uz ovo ima u vidu da ponegdje u svijetu još uvijek nisu prestala nastojanja da se u manji upravo ta naša borbena prošlost, naš svijesni doprinos pobjedi nad fašističkim agresorima, tada ova vaša aktivnost dobiva svoj puni značaj. Bilo je dosta drastičnih pokušaja da se potcijeni naša vlastita odlučujuća uloga u oslobođenju vlastite zemlje, njezina visoka organizovanost i vodeća uloga Komunističke partije Jugoslavije. I danas na raznim stranama svijeta postoji određena aktivnost u tom pogledu. Ona se uvijek javlja kada se želi da ospori pravo na-

šoj zemlji na samostalan razvrtak, na njezinu nezavisnu politiku u današnjem podjeljenom svijetu. Ona se uvijek javlja kada se želi dokazati da su Oslobođilačka borba i žrtve, koje se u njoj daju uzaludne, a težnje malih naroda za nezavisnošću neostvarive. Međutim, naša zemlja je u nedavnoj prošlosti i danas bila i ostala zadivljujući ohrabrujući primjer opravdanosti takve borbe i mogućnosti ostvarenja takvih težnja. Zbog toga i treba ustrajati na čuvanju naših revolucionarnih tekovina i njegovanju naših slavni borbene tradicije, jer je to sastavni dio našeg socijalističkog razvrtka i jačanja položaja i uloge naše zemlje u svijetu.

Drugovi i drugarice, Izražavajući puno povjerenje Centralnog odbora da ćete u toku priprema za Četvrti kongres Saveza boraca, nastavljajući i pojačavajući svoju dosadašnju aktivnost, postići nove značajne rezultate, čestitam vama i svima našim narodima Dan borca.

[Povodom „Iseljeničkog tjedna“

65 GODINA „HRVATSKE BRATSKE ZAJEDNICE“

Ove godine navršava se 65 godina, otkako je 1894. osnovana »Hrvatska bratska zajednica« — najbrojnija i najznačajnija organizacija naših iseljenika napose Hrvata. Iстина ona je formalno osnovana te odine, ali počeci njezinog rada sežu zapravo u mnogo dalju prošlost. U vrijeme osnivanja prvih organizacija naših iseljenika, nastalih još polovicom prošlog stoljeća. Na stvaranje svojih vlastitih organizacija u svijetu naše je iseljenike zapravo natjerala nužda. Već od prvih, najtežih dana u iseljeništvu osjetili su potrebu da se oslone sami na sebe, na svoje sunarodnjake. Stoga su, već davno prije osnivanja Hrvatske bratske zajednice, osnivali razne potporne organizacije. U njima su tražili i nalazili pomoć uvijek onda, kada ih je zatekla kakva nesreća, a i onda kada su u novom svijetu održavali veze sa starim krajem. Prvo je takvo društvo — koliko se zna — osnovano 1857. godine u San Francisku pod imenom: »Slovinsko — ilirsko bratstvo i dobrotvorno društvo«. U tim društvima treba tražiti i korjene sadašnje »Hrvatske — bratske zajednice«. O njezinoj današnjoj snazi dovoljno govori broj od 110.000 članova, organiziranih u gotovo 600 odsjeka razasutih po cijeloj Kanadi i Sjedinjenim Američkim Državama. Sjediste je ove organizacije u Pittsburghu.

Međutim, do ovako snažne organizacije nije bio lagan put. Ona, kad je osnovana, brojila je svega 600 članova, i 42,5 dolara ukupne imovine! Zanimljivo je, istaći i to da je povijest ove iseljeničke organizacije gotovo istovjetna s poviješću naših iseljenika uopće, napose onih u Sjedinjenim Američkim Državama.

Hrvatska bratska zajednica, poput ostalih iseljeničkih organizacija u Sjedinjenim Američkim Državama, osigurava svoje članove u slučaju bolesti, nesreće, invaliditeta, starosti i slično. Stoga je ona, u vrijeme kada radnici nisu imali nikakva prava, potpuno nadomjestila socijalno osiguranje, a kasnije poprma ulogu dopunskog osiguranja, što je također vrlo značajno. Vrijedno je, međutim, zabilježiti i to da je Zajednica pomagala one iseljenike koji su štrajkali, da je izgradila dječiji dom u kome su smješteni djeca hrvatskih iseljenika, kojima je to potrebno i slično.

Djelovanje pak zajednice na kulturnom i prosvjetnom polju staro je koliko i njezini najstariji odsjeci. Naime, u njihovom su okviru osnovani brojni tamburaški i pjevački zborovi te diletanse družine. Taj oblik aktivnosti naročito je cvalo između dva rata, kad je osnovano najviše takvih institucija, koje stalno njeguju nacionalni jezik, običaje i kulturu. U tom je naročitu ulogu odigrao list »Zajedničar« — koji je osnovan još 1906. godine, a izlazi i danas s tiražom od preko 80.000 primjeraka. Tom valja nadodati da u zajednici postoji Podmladak, koji okuplja oko 40.000 mladih iseljenika, a formiran je fond za stipendiranje djece naših iseljenika.

Ukratko 65-godišnje postojanje ove iseljeničke organizacije pokazuje da je ona uvijek — iako odjeljena od zemlje — živjela životom domovine, održavajući tijesne veze sa starim krajem i pomažući svaki napredni i rodoljubivi pokret. To je naročito došlo do izražaja za vrijeme Drugog svjetskog rata, a osjeća se, neosporno, i danas u vidu materijalne pomoći za razvoj pojedinih naših krajeva. F. Svetić

Održan „Mali kongres“ za fizičku kulturu MASOVNOST FIZIČKOG ODGOJA - GLAVNA BRIGA ORGANIZACIJA

Samo 1,7 posto stanovništva na kotaru obuhvaćeno fizičkim odgojem

Ovih dana je u prostorijama Društvenog doma u Šibeniku održan »Mali kongres« fizičke kulture kojem su prisustvovali predsjednik i potpredsjednik Narodnog odbora kotara Božo Radić i Miro Kuhač, organizacioni sekretar Kotarskog komiteta SK Nikica Dmitrović, predsjednik Kotarskog komiteta NOH-e Stipe Baljkas, predsjednici narodnih odbora općina, sekretari općinskih komiteta SK, predsjednici općinskih odbora SSRN, sekretari općinskih komiteta NOH-e, zatim predstavnici JNA, društvenih organizacija i organizacija fizičke kulture s područja kotara.

Referat o problemima fizičkog odgoja na kotaru podnio je Ante Bukić, tajnik Saveza sportova kotara, a nakon diskusije doneseni su zaključci koji će pridonijeti poboljšanju fizičkog odgoja na šibenskom kotaru.

»Mali kongres« je svestrano razmotrio probleme fizičke kulture na kotaru naročito u odnosu na smjernice I. jugoslavenskog kongresa za fizičku kulturu. U opširnom referatu izneseno je između ostalog da na kotaru postoji 21 sportska organizacija sa 1.048 aktivnih članova i 16 društava »Partizana« u kojima je okupljeno 1.965 članova. Na terenu dakle postoji stanovita sportska aktivnost, ali ona ni izdaleka ne zadovoljava, a osobito kad se uzme u obzir činjenica da je svega 1,7 posto stanovništva na kotaru obuhvaćeno fizičkim odgojem. Iz

provodi u srednjim i stručnim školama osim u kninskoj gimnaziji i školama za učenike u privredi u Šibeniku, Drnišu, Lozovcu i TLM »Boris Kidrič«.

Zbog značajne uloge koju fizička kultura treba da odigra u životu radnih ljudi potrebne je da poduzeća počnu odlučnije rješavati probleme fizičkog odgoja radnika i službenika. Ona su u prvom redu pozvana da radnim ljudima osiguraju objekte za fizički odgoj i da se postaraju za stručni kadar. Radnička sportska djelatnost naročito u šibenskom bazenu postigla je posljednjih godina dosta dobre rezultate. Sportska aktivnost organizirana je u 17 radnih kolektiva gdje je okupljeno preko 1000 radnika i službenika. Međutim, u taj sportski rad nisu uključene žene, pa će u budućnosti trebati sa više sistema rješavati i taj problem.

Masovna fizička kultura zahtjeva daleko veći broj stručnog kadra. To je danas najveći problem na našem području. Osnovnim, srednjim i stručnim školama na kotaru nedostaje 184 nastavnika za fizički odgoj. Broj stručnog kadra u organizacijama za fizičku kulturu također ne zadovoljava. Na čitavom području kotara postoji svega 30 kvalificiranih prednjaka, instruktora i trenera. Da bi se današnje stanje temeljito izmijenilo, bit će neophodno da prosvjetne vlasti, sportska rukovodstva i organizacije počnu s više plana i sistema rješavati problem odgoja kadra.

Na našim komunama postoji neznatan broj objekata za masovan fizički odgoj radničke, srednjoškolske i seoske omladine. Svakako će biti potrebno da se izrade perspektivni planovi za uređenje i izgradnju jednostavnih sportskih objekata. Naročito bi se moralo orijentirati na dobrovoljne radove u kojima bi prvenstveno sudjelovali oni kojima su ti objekti i namijenjeni. Potreb-

na je i veća aktivnost odbora za sabirnu akciju čija je neposredna dužnost prikupljati sredstva za izgradnju najnužnijih objekata. U izgradnji objekata veliku pomoć mogu pružiti pripadnici JNA. Općenito je potrebna mnogo veća i šira suradnja organizacija za fizičku kulturu i Armije u cilju jačanja zdravlja i obrambene sposobnosti stanovništva.

Zajednica je i dosad davala najveći dio sredstava za razvoj sporta, ali ona nisu bila dovoljna za masovni fizički odgoj na kotaru. Jedan dio prihoda sportske organizacije imale su od priredbi (nogomet), a najmanje od članarine, koja iznosi oko 5 posto svih prihoda. Naše organizacije morale bi posvetiti mnogo veću brigu prikupljanju sredstava od raznovrsnih priredaba i članarine, jer danas ta sredstva ne mogu podmiriti ni najosnovnije potrebe organizacija za fizičku kulturu.

I na našem području bilo je negativnih pojava koje nemaju ništa zajedničko sa socijalističkim shvaćanjima ciljeva sporta i fizičkog odgoja. Verbovanje igrača, klubništvo, profesionalizam, nezdravi odnosi između nekih klubova i slično jesu pojave protiv koji se mora voditi energična borba. Iako te pojave nemaju šireg razmjera, one ipak govore o tome da se u organizacijama za fizičku kulturu ne poklanja dovoljna briga o moralnom liku sportista. Međutim, praktično sprovođenje idejnih osnova fizičke kulture i borba protiv negativnih pojava ne može biti samo stvar organizacija za fizičku kulturu. Bez pomoći Saveza komunističke omladine, organizacija za fizičku kulturu i njihova rukovodstva ne će biti u stanju da same rješavaju probleme i da izvršavaju zadatke koje im je socijalistička zajednica postavila. A ti zadaci su, kao što je poznato, složeni i vrlo značajni.

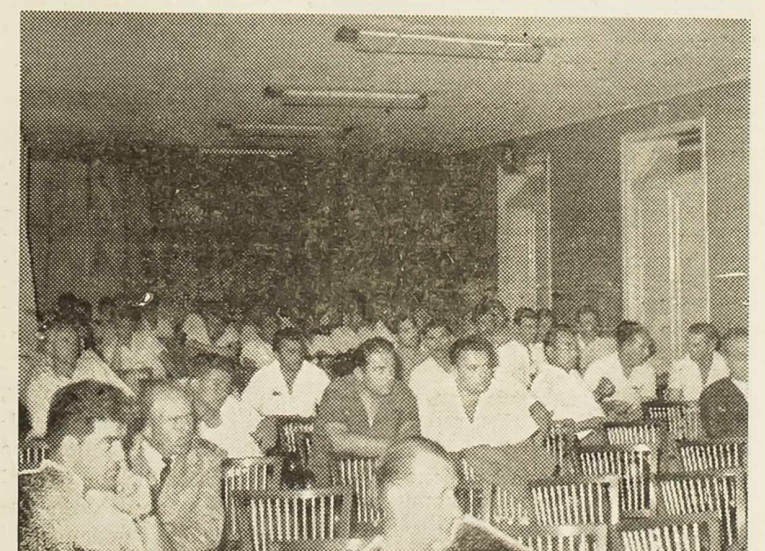
(Nastavak na 2. strani)

U čast Dana borca Otkrivena spomen ploča u Plastovu

U nedjelju je narod Plastova i okolice svečano proslavio Dan borca. Tom prilikom otkrivena je spomen-ploča na mjestu gdje je za vrijeme Narodnooslobodilačkog rata osnovan prvi Narodnooslobodilački odbor općine Skradin. Osim predstavnika vlasti, političkih i društvenih organizacija Skradinske općine, svečanosti su prisustvovali Vice Šprljan u ime Kotarskog odbora Saveza boraca, omladinci predvojničke obuke i mnoštvo naroda iz Plastova i okolnih sela.

Slavko Pulić, predsjednik Općinskog odbora Saveza boraca Skradin, a zatim je odred pripadnika predvojničke obuke izvršio počasnu plotunsku paljbu. Na velikom narodnom zboru govorio je predsjednik Općinskog odbora SSRN Ignjatije Lalić, koji je evocirao uspomene iz Narodnooslobodilačke borbe. Zatim je Vice Šprljan istakao značenje proslave Dana borca i u ime Kotarskog odbora Saveza boraca čestitao okupljenom narodu veliki priznanje.

Nakon mitinga narod je proveo vrijeme u veselju i zabavi.

UČESNICI »MALOG KONGRESA«

Spomen-ploču je otkrio drug

Sjednica NO općine Šibenik

DONESENO VIŠE ODLUKA

Prošle srijede održana je u dvorani Društvenog doma zajednička sjednica obaju vijeća NO općine Šibenik, na kojoj je doneseno više značajnih odluka.

Izvršaj anketne komisije o stanju u poduzeću Luka i skladišta bila je najvažnija točka dnevnog reda zajedničke sjednice Općinskog vijeća i Vijeća proizvođača. Poslije izvještaja i zaključaka koje su podnijeli članovi komisije, odbornici obaju vijeća jednoglasno su prihvatili prijedlog o suspendiranju direktora poduzeća Luka i skladišta.

Osim toga na zajedničkoj sjednici doneseno je rješenje o razriješenju dužnosti upravitelja osnovne škole u Bilicama i Prvić Sepurini, zatim rješenje o imenovanju triju članova komisije za službeničke poslove NO općine Šibenik, te rješenje za vršio

dužnosti direktora Drvnog kombinata Šibenik.

Na odvojenim sjednicama donesena je odluka o izmjeni cijena sobama u kućnoj radišnosti. Naime, na jednoj od prošlih sjednica NO općine određena je cijena sobama u kućnoj radišnosti na području općine. Međutim, te cijene su bile vrlo niske s obzirom na ostala mjesta i na prošlogodišnje cijene. Na odvojenim sjednicama također je donesena odluka o izmjenama i dopunama odluke o tržnoj prodaji na malo u Šibeniku. Osim toga dana je garancija poduzeću »Prehrana« na iznos od 2 milijuna i 440 hiljada dinara za nabavu jednog kamiona, te poljoprivrednoj zadruzi Konjevrate na iznos od 2,5 milijuna dinara za nabavu osnovnih sredstava.

Šibenik: Obala

Proslava na Šator planini

U proslavi koja je povodom 16-godišnjice velike bitke u Četvrtoj neprijateljskoj ofenzivi, održana r. a. Dan borca na Šator planini iznad Glamočkog polja, sudjelovalo je oko 15 hiljada ljudi, među kojima se nalazio velik broj učesnika Šatorske bitke. Prije početka svečanog zbor, uz zvukove Lenjinovog posmrtnog marša koji je otisivala glazba JRM iz Splita položeni su brojni vijenci na spomen kosturnice poginulim borcima, te izbjeglicama iz Banije, Korduna i Bosanske Krajinje, a zatim je izvršeno otkriće spomen ploče. Među vijencima, koji su položeni podno spomen ploče, zapaženi su i vijenci kotarskih odbora Saveza boraca Šibenika, Splita i Makarske.

Na spomen ploči urezane su ove riječi: »U znak priznanja svi-

jetlim žrtvama borcima NOVJ i izbjeglicama iz Banije, Korduna i Bosanke Krajinje, izginulim u junačkoj borbi za čast i slobodu svoga naroda protiv njemačkog okupatora i njegovih slugu u IV neprijateljskoj ofenzivi u veljači 1943. godine. Podiže ovu spomen kosturnicu Sreski odbor Saveza boraca NOR Livno, 4. jula 1959. godine«.

Na svečano ukrašenju tribini, pored ostalih, nalazili su se predsjednik Skupštine NR Bosne i Hercegovine Đuro Pucar-Stari, zatim član CK SKJ Vicko Krstulović, predstavnici JNA, politički rukovodioci NR Bosne i Hercegovine, te predstavnici boračkih organizacija livanjskog kotara. Zbor je otvorio predsjednik NO kotara Livno Jozo Bakrač, pozdravivši predstavnike vlasti, političkih i društvenih organizacija učesnike

Šatorske bitke kao i goste iz područnih kotara i Dalmacije, a zatim je uzeo riječ drug Đuro Pucar-Stari koji je, oduševljeno pozdravljen od mnoštva naroda, evocirao uspomene na slavne dane NOB-e, a posebno na Šatorsku bitku koja se na ovom području odigravala prije 16 godina. Drug Pucar je zatim iznio perspektive industrijskog i poljoprivrednog razvoja livanjskog kotara koji je u proteklih 14 godina nakon rata izmijenio svoju fizionomiju. Istakao je rezultate sadašnjeg razvoja na privrednom, kulturno-prosvjetnom i komunalnom polju. Na završetku zboru upućen je pozdravni telegram CK SKJ i drugu Titu, a zatim je na prostranom platou izveden kulturni i sportski program u kojem su sudjelovali i pripadnici Jugoslavenske ratne mornarice. (J)

U povodu 40-godina KPJ i SKOJ-a

Robija - komunistički univerzitet

Nakon zavođenja šestojanuarske diktature, kaznionice stare Jugoslavije napunile su se komunistima. Uprave kaznionica primjenjivale su prema zatvorenim komunistima vrlo strog režim. Oni su bili tretirani gore od kriminalaca, a i ono malo prava, koja su kao kažnjenci uživali, bilo im je krnjeno. Situacija je na robiji postala u tolikoj mjeri neizdrživa, da su komunisti u Sr. Mitrovici, njih devet, stupili u štrajk gladu protestirajući protiv postupaka uprave i boreći se za povoljnije uvjete života na robiji. S tim štrajkom je počelo. Pred upornošću štrajkaša, koji su odbijali hranu, uprava kaznionice morala je popustiti da bi izbjegla skandal. Komunisti - robijaši mogli su od tada primati pisma, pakete, literaturu i štampu u većem opsegu nego prije.

Kada je 1929. broj zatvorenih komunističkih predstavnika kaznionica pretvorena je u komunistički univerzitet. Ideja da se robija pretvori u školu, bila je isto toliko normalna, koliko i neobična. Devet godina surove ilegalnosti nije ostavilo mladim komunistima dovoljno vremena za učenje i marksističko obrazovanje, nego su se oni prekaljivali u borbi protiv režima. Nedostatak šireg poznavanja naučnog socijalizma bio je znatna prepreka u radu svakog pojedinca. Rezultati štrajka gladu stvorili su povoljne mogućnosti da se ideja o školovanju komunističkih robija provede u djelo.

Program učenja na robiji zavisi od dva elementa: od predznanja komunističkih i od dužine kazne. Prema tim elementima bili su komunistički rasprošteni po sobama, tako da su se u jednoj sobi nalazili oni, koji su proučavali istu materiju. Zatvorenici u jednoj sobi sačinjavali su partijsku ćeliju sa svojim sekretarom, koji je bio povezan s kaznioničkim komitetom, a ovaj je o pet imao direktnu vezu sa CK KPJ.

Polaženje kurseva bila je partijska obaveza svakog robijaša-komunističara. Materija, koja se proučavala bila je vrlo opsežna i tražila je od pojedinca maksimalno zalaganje. Sve slobodno

vrijeme upotrebljavalo se za predavanje i učenje, a pred ispite, kojima se kurs završavao, neki su polaznici, da bi uspješno svadali materiju, učili toliko, da su spavali svega tri-četiri sata dnevno. Oni, koji su bili suđeni na manje vremenske kazne prolazili su kraći kurs, koji je trajao pet mjeseci. Za komuniste, osuđene na dugogodišnju robiju, bio je obavezan duži kurs. Materijal, koji se učio na kursovima bio je ne samo opsežan već i raznolik. O opsežnosti materije svjedoči činjenica da se u Sr. Mitrovici politička ekonomija učila u širem opsegu, nego na tadašnjim ekonomskim fakultetima. Uz političku ekonomiju proučavana je i historija radničkog pokreta, teorija revolucije, agrarno i nacionalno pitanje u Jugoslaviji, dijalektički materijalizam, imperijalizam kao najviši stadij kapitalizma, historija SKP(b), rad u sindikatima i td. Pored toga gotovo svakodnevno se pretresala politička situacija. U nizu predavanja obuhvaćene su i aktuelne teme s područja politike, štampe, kulture i slično. Osim učenja osnova marksizma - lenjinizma, radili su i kursevi iz općeg obrazovanja (kemija, matematika, fizika, književnost, geografija, astronomija), kao i kursevi stranih jezika, kurs iz novinarstva, kurs upoznavanja oružja i tehnike ratovanja. Program partijske škole bio je prilagođen i aktuelnim političkim zbivanjima i pripremao je komuniste za konkretne akcije koje su izlaskom s robeže. Za vrijeme španjolskog građanskog rata partijska organizacija robijaša pripremala je komuniste i za odlazak u Španjolsku.

Predavači na kursovima bili su komunisti - robijaši, koji su raspologati s većim znanjem. I oni su se, kao i polaznici kurseva, izmjenjivali u zavisnosti s dužinom njihove kazne. Među predavačima bili su: Moša Pijade, Otokar Keršovani, Ognjen Prica, Marko Orešković, Ivo Marinković, Ivan Milutinović, Slavko Paunović, dr. Levi, Stane Krešovec, Jovan Veselinov, Đuro Pucar, Svetislav Stefanović, Moša Đorđević, Dobrovoje Radošavljević i drugi.

Da bi se osigurala potrebna literatura za proučavanje, u kaznionici su prevodena djela Marksa, Engelsa, Lenjina i drugih autora. Partija je uspjela ilegalnim kanalom dostaviti robijašima jedan šapirograf i radio aparat. Na tom šapirografu umnožena su skripta, koje je dobivao svaki polaznik partijske škole. Na istom šapirografu umnožavani su i listovi, koje su robijaši izdavali. »Udarnik«, koji je uređivao Moša Pijade, obavještavao je zatvorene komuniste o događajima u zemlji i svijetu. Osim »Udarnika« komunisti su na robiji izdavali i listove »ZB« (Za boljševizaciju), »Tank«, »Informativni bilten« i humoristički list »Crvene makaze«. Svi ovi listovi ujedno su služili i kao škola za izgrađivanje partijskih novinarskih kadrova. Materijali komunističkih robijaša prodirali su i izvan zidova kaznionice. Članovi Moše Pijade, Ognjena Price, Otokara Keršovani i Rodoljuba Čolakovića, štampani u ilegalnim i polulegalnim listovima u zemlji i inostranstvu, obavještavali su javnost o pravom stanju u robijašnicama stare Jugoslavije.

Sav taj rad, koji su komunisti pokrenuli na robiji poslije 1929. godine, morao je biti vršen u tajnosti, pod vrlo teškim okolnostima neprestane prisutnosti i šikanacije. Literatura je morala biti pomno skrivena i za to je služio sanduk za kruh s dvostrukim dnom. Primanje ilegalnih partijskih listova »Proleter« i »Srp i čekić«, kao i slanje materijala iz kaznionice išlo je preko tajnih kanala.

Sve mjere uprave kaznionice razbile su se o umješnost i odlučnost komunističara, koji su ostvarili Lenjinovu postavku o pretvaranju kapitalističkog zatvora i robijašnicu u školu revolucionarnih kadrova. Komunisti, koji su prošli kroz robiju, izlazili iz zatvora čvršći i naoružani znanjem, koje su stajali u službu radničke klase.

Zbog toga je uprava kaznionice u Sr. Mitrovici odgovarala komunistima, koji su tražili da ih se uputi u skupni zatvor:

»Ne čete na komunistički univerzitet«.

S. Lj.

„Mali kongres“ fizičke kulture

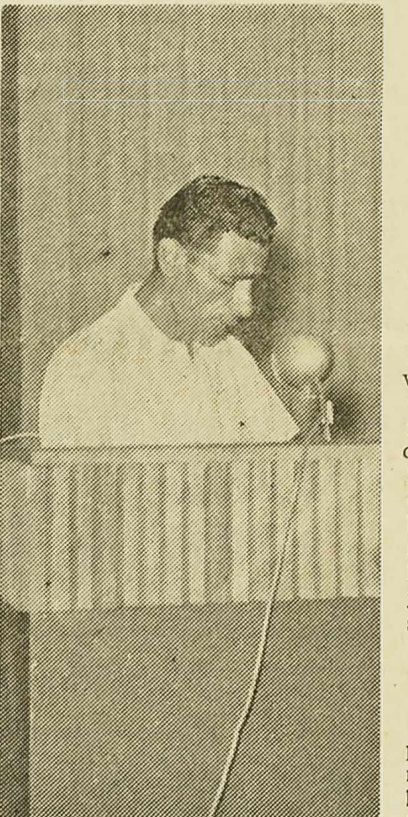
DISKUSIJA

(Nastavak sa 1. strane)

Nakon referata nastavljena je diskusija u kojoj su sudjelovali Stojan Mileta, Jakša Cosić, prof. Momir Solaja, Stanko Luštica, Zvone Jurišić, Stipe Baljkas, Mario Lušić, prof. Milivoj Petković, Nikica Dobrijević i Jaša Konstantin. Oni su uglavnom iznosili neka najaktuelnija pitanja fizičkog odgoja na kotaru i davali mnoge korisne prijedloge za omasovljenje pokreta fizičke kulture.

U diskusiji je na kraju sudjelovao i predsjednik Saveza sportova kotara Draško Jurišić. On je, između ostalog rekao, da je linija i koncepcija u našem sportu i fizičkom odgoju dobro poznata, ali se postavlja pitanje kako se ta linija provodi na terenu. Također je istakao potrebu stvaranja široke mreže aktivna u poduzećima, koja bi o njima vodila brigu. Današnji sistem takmičenja ne odgovara našim uvjetima te ga je potrebno mijenjati. Nadalje je istakao ulogu komunara razvoju fizičke kulture na njihovom području.

U nastavku izlaganja Draško Jurišić je naglasio, da je u komunama potrebno osnovati posebne fondove, čija bi se sredstva uglavnom koristila za izgradnju jednostavnih i jeftinih objekata za masovni fizički odgoj i za školovanje stručnog kadra. Isto tako u općinama bi trebalo stvarati jedinstvene organe za fizičku kulturu. Sadržajna akcija nije dala nikakve rezultate, pa bi i takvom oblikom prikupljanja sredstava za izgradnju objekata moralni pokloniti ozbiljniju pažnju.

Ante Bukić čita referat

PROSLAVA U JADRTOVCU

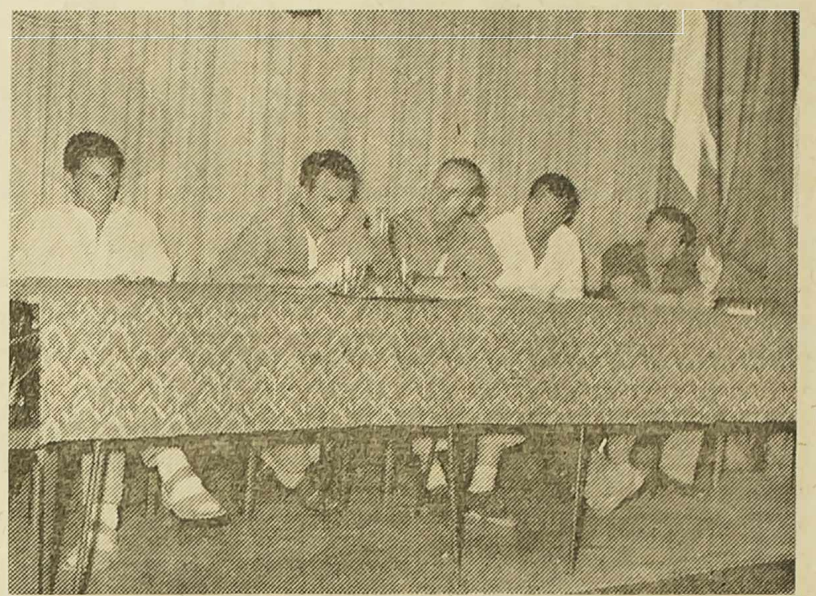
Dan borca svečano je proslavljen i u Jadrtovcu. Selo je bilo iskičeno zastavama i transparentima. U 11 sati položeni su vijenci na spomen-ploču palima u toku rata. Vijećnik Socijalističkog saveza položio je drug Petar Gović. Poslije podne održana su sportska takmičenja. Navečer je priredena zabava. (k)

DOVRŠENA IZRADA TARIFNIH PRAVILNIKA

Komisije za pregled tarifnih pravilnika koje su djelovale pri Općinskom sindikalnom vijeću i NO-u šibenske općine ovih dana završile su rad, davši izvjesne primjedbe na većinu novih tarifnih pravilnika. Očekuje se da će veći broj privrednih organizacija prihvatiti primjedbe spomenutih komisija. U protivnom slučaju poduzeće će podnositi žalbe Kotarskom arbitražnom vijeću.

SAOBRAČAJNA NEZGODA KOD VELUŠICA

Nedaleko Velušica, u općini Drniš, došlo je krajem prošlog tjedna do saobraćajne nezgode koja je završila bez težih posljedica. Sofer kamiona »Transromonta« Branko Petričević prevozio je rudaču iz Velušica za Siverić. Kod jedne okuke zadnji točkovi prikolice zapali su u jarak, a zatim se otkočili od same prikolice. Pričinjena šteta cijeni se na oko 100 hiljada dinara. Organi Sekretarijata za unutrašnje poslove kotara vode izvodje da bi ustanovili kako je došlo do ove saobraćajne nezgode.

Radno predsjedništvo

Na kraju je predsjednik Saveza sportova kotara predložio, da se povodom 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a postavje na igralištima, diskusije, a koja imaju veliko značenje za širi razvoj fizičke kulture na našem kotaru.

Oslobodilačkoj borbi. »Mali kongres« je na kraju došlo do zaključke. U njima su iznijeta osnovna pitanja iz referata i diskusije, a koja imaju veliko značenje za širi razvoj fizičke kulture na našem kotaru.

RAZNI GRADOVI- RAZNE CIJENE

ŠTO POKAZUJE MALA AKCIJA IZVEDENA UZ POMOĆ STATISTIČKOG ZAVODA NRH U RAZNIM GRADOVIMA HRVATSKE

Došlo je vrijeme kad izdaci za povrće i voće ponovno postaju dominantna stavka »kućnih budžeta«. To je, ujedno, i vrijeme kad potrošači - opravdano ili neopravdano-pojačanim »tempom« upućuju svoje primjedbe i kritike na račun trgovine i trgovaca. Kakva je situacija ove godine, kad je većina narodnih odbora ozbiljno uzela u ruke pitanja vezana sa snabdijevanjem svojih grada napoljoprivrednim proizvodima? Umjesto općih konstatacija i komentara, upoznajmo se s nekim - brojkama. Skupili smo cijene koje su početkom lipnja bile u gradskim i potrošačkim centrima Hrvatske u želji da njihovim uspoređivanjem dademo našim čitaocima sliku o tome, koji su artikli u našem gradu jeftiniji, a koji skuplji u odnosu na druge centre u republici.

NAJPRIJE O CIJENAMA POVRĆA

Za krumpir kažu da je »kralj povrća«. Zato najprije pogledajmo njegove cijene. Najjeftinije kupuju mladi krumpir Zadrani (po 35 dinara za kilogram), a najskuplje potrošači u Daruvaru (80), Krapini (75), Virovitici i Zagrebu (70). U Sisku, Bjelovaru i Varaždinu cijena mu je 65 dinara, a u Sl. Požezi i Karlovcu pet dinara manje. U Šibeniku ga kupuju po 56 dinara, Dubrovniku i Vinkovcima po 50 a Sl. Brodu i N. Gradiški po 40 dinara kilogram.

Kod graha na »rang-listi« skupće vode Karlovac i Zagreb (po 80 dinara), a slijede Krapina (77), Zadar (72) i Koprivnica (70). U Bjelovaru ga potrošači plaćaju dvostruko jeftinije nego u Karlovcu, a nezadovoljni ne mogu biti ni Virovitičani (45) kao ni potrošači u Sl. Požezi, i N. Gradiški gdje je cijena grahu 50 dinara. Evo cijena u ostalim gradovima: Varaždin i Daruvar 55, Vinkovci, Sl. Brod Sisak i Šibenik po 60 Dubrovnik i Kutina 65 dinara.

I kod graška su razlike u cijeni veoma velike. Kreću se u rasponu od 40 (Sl. Brod N. Gradiška) do 100 dinara (Kutina, Križevci). Među gradove gdje je taj artikl skup, može se ubrojiti i Krapina (90) Bjelovar, Virovitica, Sl. Požeza i Daruvar (po 80). U kategoriju »jeftinih« spadali bi prema sadašnjoj situaciji Vinkovci (45), Varaždin, Dubrovnik, Zadar i Šibenik (60). U Sisku je cijena graška početkom mjeseca bila 65, a u Karlovcu 70 dinara.

VOĆE MOŽE BITI »GORKO«

Kilogram luka možete kupiti u N. Gradiški po 20 dinara, a u Koprivnici bi za tu količinu platili ravno 4,5 puta više - tj. 90 dinara! Skup je i u Križevcima (80), Krapini (70) te u Sisku, Karlovcu, Bjelovaru i Varaždinu (po 60). Mnogo bolje prolaze potrošači u Sl. Brodu (30), Dubrovniku, Zadru, Vinkovcima i Sl. Po-

žezi (40), te u Daruvaru, Virovitici i Šibeniku, gdje ga plaćaju po 50 dinara.

Pogledajmo još cijene kupusu pa da završimo s povrćem. Tu je Dubrovnik najjeftiniji (ipak u nečem!) - cijena mu je 20 dinara. U Virovitici je ravno 5 puta skuplji. Luk je prilično jeftin u Šibeniku, Zadru, Karlovcu i Varaždinu, gdje ga domaćić kupuju po 30 dinara. U Sisku, Krapini, Bjelovaru i Sl. Brodu cijena mu je za 10 dinara viša.

Predimo na voće. Slatke trešnje sigurno su »gorke« Zadrani i Dubrovčanima koji ih plaćaju po 100 dinara. Cijena im je 80 dinara bila u Šibeniku, Karlovcu, Križevcima. Sl. Brodu i Sl. Požezi. 50 dinara u Sisku i Virovitici, a 40 u Vinkovcima, Bjelovaru i Koprivnici. Limun se u gotovo svim gradovima Hrvatske prodaje po 200 dinara kilogram. Izuzetak su Šibenik, Gospić, Ogulin, Krapina i Križevci i Kutina, gdje su skuplji za okruglo - 100 dinara.

MESO NAJSKUPLJE U DUBROVNIKU

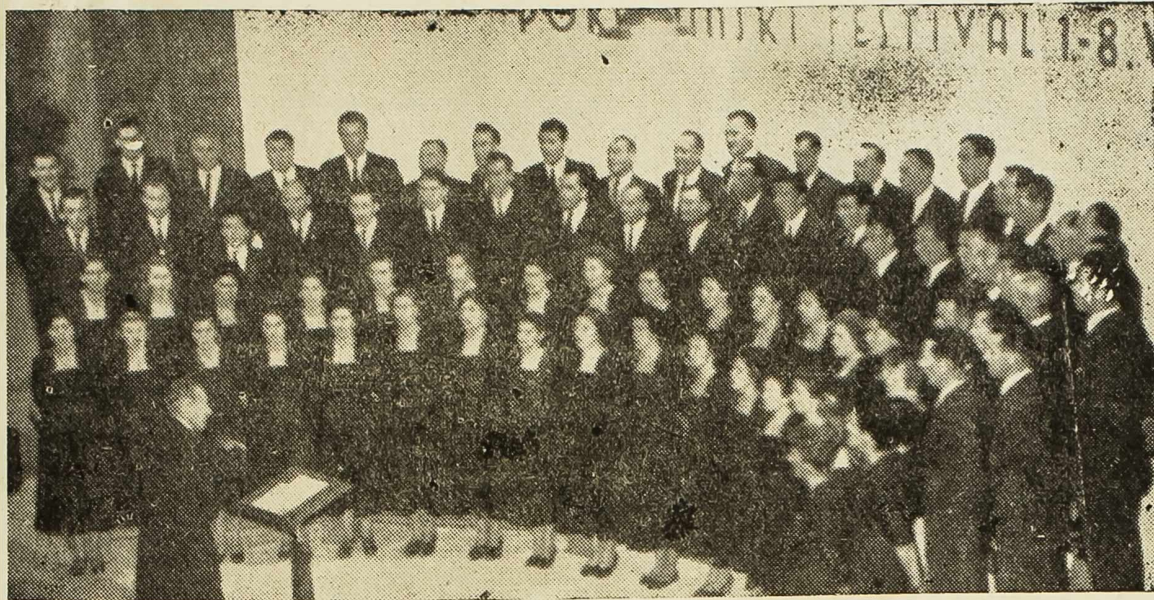
Predimo sada na najbolniji artikl za potrošače - meso. Početak neka bude od govedine. Najčešća joj je cijena 280 dinara. Ipak ima gradova gdje je i jeftinija: Virovitica 260, Kutina 250, Više je onih gdje je cijena iznad »normale«. Vodi Dubrovnik s 390 dinara, Zagreb 330, Zadar 320, dok je po 300 dinara kupuju u Karlovcu, Varaždinu i Križevcima. Prosječna cijena telećem mesu je 310 do 320 dinara, Nešto je jeftinija Koprivnica, Krapina i Kutina, gdje je cijena 300 dinara. Skupa je u Karlovcu, Zadru (po 360), Križevcima (370), a naročito u Dubrovniku (440).

U najvećem broju gradova potrošači za kilogram svinjskog mesa izdaju 320 dinara. U Gospiću ga, međutim, plaćaju po 280 dinara, Daruvaru, Sisku, Koprivnici i Kutini po 300, a u Virovitici po 310 dinara. Svinjetina je znatno skuplja u Bjelovaru i Karlovcu (340), Zadru (350) i Križevcima (380), dok »rekord« i ovdje nosi Dubrovnik sa cijenom od 460 dinara...

Iako se cijene neprekidno mijenjaju, ova mala akcija izvedena uz pomoć Zavoda za statistiku NR Hrvatske pokazuje da su razlike među njima u raznim gradovima veoma velike. Ovdje nam nije moguće ulaziti u analizu iznesenog stanja. Međutim, svaki naš potrošač je u neku ruku ekspert kad se radi o trgovini, cijenama i snabdijevanju. Radi se samo o tome, da on svoje primjedbe, zapažanja i prijedloge iznese na pravom mjestu, na zbornicama birala ili pred druga zamoupravna tijela. To je jedini način da se nadležni organi ponukaju na određene akcije, umjesto da se govori - uprazno : :

K. DŽ.

Utisci „Kolaša“ s Autoputa

Vokalni zbor »Kola«

Radničko kulturno - umjetničko društvo »Kola« gostovalo je od 12.—23. prošlog mjeseca na Autoputu gdje je za omladinice, graditelje buduće magistrale dalo šest koncerata. Poslije povratka s Autoputa razgovarali smo s predsjednikom društva Krešom Crnogaćom, koji je za čitaoca našeg lista iznio utiske s te uspješne turneje.

Kako je došlo do odlaska »Kola« na Autoput?

— Još u ožujku ove godine obratili smo se Centralnom komitetu Narodne omladine Jugoslavije i razgovarali s drugovima iz štaba za Autoput, koji su pristali da naš mješoviti zbor posjeti graditelje Autoputa.

U kojim mjestima ste davali koncerte?

— Na našem putovanju, koje je, s obzirom na kratko vrijeme bilo vrlo naporno priredili, smo koncerte za radne brigade u Aleksincu, Demiru, Buhnju, Negotinu, na Vardaru, Demir Kapiji i u Glavnom štabu u Nišu. Osim toga imali smo želju da priredimo po jedan koncert u Skoplju i u radničkom odmaralištu »Saraj« kod Skoplja.

Kako ste bili primljeni? — Prilikom našeg posjeta Autoputu bili smo najsrdačnije dočekani u Glavnom štabu, štabovima naselja, te od svih omladinaca radnih brigada. U Demiru smo se sastali s omladinima radne brigade našeg kotara »Slobodan Macura«, koji su neobično bili zadovoljni s izvedbom pro-

ške Autoputa.

Kako ste bili primljeni u Skoplju i Saraju?

— Isto kao na trasi Autoputa tako i u Skoplju i Saraju bili smo srdačno dočekani. Skopsko kulturno-umjetničko društvo »Kola Racin« i njihov istaknuti funkcioner drug Belovski, te u-

pravnik i kolektiv radničkog odmarališta »Saraj« zaslužuju najviše priznanje i pohvalu za organizaciju koncerta u Saraju i Skoplju. Mislim da su ta dva koncerta uspjela i da su posjetitelji bili zadovoljni. Međutim, žao nam je što na koncertu u Skoplju nismo zapazili uvažene dirigente raznih društava i ostala stručna lica iz Skoplja. Možda je tome kriva brza organizacija samog koncerta, pa ni je bilo vremena da ih se posebno obavijesti o našem gostovanju.

Imate li još nešto reći?

— Po povratku u Šibenik sa sigurnošću smo očekivali poziv Saveza muzičkih društava Hrvatske za učestvovanje na I. jugoslavenskom festivalu zborova, koji se održava od 4—7. VII. u Nišu. Međutim, na naše veliko iznenađenje poziv uopće nismo dobili. Smatramo, da smo kao bivši prvak amaterskih zborova radničko-kulturno umjetničkih društava Jugoslavije trebali biti pozvani na tu smotru. Z.

Meštrovićev poklon Šibeniku

Kipar Ivan Meštrović izradio je skulpturu »Majka s dojenčatom« kao svoj poklon Dječjem odjelu Opće bolnice u Šibeniku. To je vjerovatno posljednje djelo, koje je on dovršio u toku prošlog mjeseca, pred sam put u posjet rodnom kraju. Skulptura je, kako navodi autor, radena u dubokom slobodnom reljefu, u naravnoj veličini. Bit će izložena u bronzi i postavljen u hodniku Dječjeg odjela nasuprot stubištu. Pored spomenika Jurja Dalmatina, koji se već nalazi na lijevanju u Zagrebu, a koji će se postaviti pred šibensku katedralu, to je drugo djelo Ivana Meštrovića poklonjeno Šibeniku u toku ove godine.

— »Sujet naravno diktira sama svrha«, pisao je 6. ožujka ove godine Ivan Meštrović primariusu dr. Niki Simoviću, šefu Dječjeg odjela Opće bolnice u Šibeniku. A fotos tek u glini izradenog djela, koje je Majstor poslao na istu adresu iz Amerike 14. VI. o. g., govori da je u toj glini snagom velikog umjetnika kondenzirana osnovna sinteza problematike ovog bolničkog odjela i ne samo njega: velika ljubav i briga majke, smirena zdravim djetetom na svojim grudima. Uostalom, tako je nastala ideja poklona baš za tu ustanovu, stvaranje djela, odabiranje sujeta.

Zadnjih dana prošle godine dr. Simović spontano je pisao Meštroviću o svom bolničkom odjelu, koji je osnovan tek poslije Oslobođenja, kako se razvijao i preuzeo brigu za zdravlje najmlađih ovoga kraja, dijela Like i Bosne: »Bilo bi lijepo, kad bi Vaš umjetnički rad krasio njegov ambijent...« Pismo s informacijama o napretku njegova rodnog kraja dirnulo su umjetnikovu osnovnu preokupaciju, koju je on u sujetu majka i dijete toliko puta eksponirao. Veliki Majstor je odgovorio:

— »Veoma me veseli vaše plemenito nastojanje u brizi zdravlja naše djece, koja su svakom svijesnom narodu uzdanica. Premda sam jako okupiran i još uvijek nisam potpuno dobro sa zdravljem (u to vrijeme vratio se iz bolnice), ja se rado odazivam vašoj želji... Čim budem gotov poslat ću vam skulpturu u sadri.« I. B.

film od srijede do srijede

Crni dosije

FRANCUSKI FILM. REŽIJA: ANDRE CAYATTE

Svršetak je duhovit, dva priznanja zločina koji uopće nije počinjen, i mi bismo se ovoj duhovitosti nasmijali, kad bi film bio radije pravljene. Ali, Andre Cayatte, kao i u filmovima »Svi smo mi ubojice«, i »Pravda je izvršena«, ne znanima toliko sam zločin koliko društvene prilike, kojih je zločin logičan proizvod. A u »Crnom dosijeu« je traženje počinitelja nepostojećeg zločina istjeralo na površinu svu prljavštinu društva koje samo sebe ždere. Zločin nije, ali je mogao biti počinjen, a mogao ga je počiniti svaki od osumnjanih, jer su svi jednako moralno degenerirani. Jedini svjetli lik u ovom kovitlacu bijede i nemoralu, mladi beskompromisni i nepodmitljivi sudac istražitelj i previše je osamljen, a da bi mogao promijeniti tok događaja. Cayatte je i s ovim filmom dao izvanrednu sliku jednog poretka na izdajstvu, možda malo previše pesimističnu, ali zato ne manje realnu i snažnu.

Rijeka bez povratka

AMERIČKI FILM. REŽIJA: OTTO PREMINGER

U svakom filmu tražimo osnovnu ideju, koja dominira u njemu i pomoću koje određujemo njegov smisao. Negdje je ona jače naglašena, a negdje se moramo truditi da bi je otkrili. U filmu »Rijeka bez povratka«, kolikogod se trudili, teško ćemo pronaći što se njime htjelo, njegovu osnovnu ideju i, prema tome, i smisao. U mnogim westernima su junjstva i tučnjava sami sebe svrha, ali u ovome je toga premalo da bi bilo glavno. Prema početku izgledalo je da se radi o zlatnoj groznici, ali nastavak je krenuo drugim tokom. Ni ljubavni transfer s pokvarenog kockara na bivšeg robljaša nije bio dominantan. A sam opasni put niz rijeku, koja je »bez povratka« nije toliko vrijedan, da bi označio smisao filma. Ono o pucanju u leđa, kolikogod bilo vrijedno, ostalo je samo fragmentarno. Ostaje jedino Marilyn Monroe, koja bi trebala da bude centar i smisao filma, ali ni ona nije toliko atraktivna, da bi predstavljala protivvrijednost za plaćenu ulaznicu i izgubljeno vrijeme.

Casimir

FRANCUSKI FILM. REŽIJA: RICHARD POTTIER

Fernandela volimo. Svaki njegov film doživljavamo kao ponovni susret sa dobrim poznanikom, koji nam možda ne će pokazati ništa, što nam već tko zna koliko puta nije pokazao, ali što će na nas ipak vrlo prijatno djelovati. Efekti koje on postizava jednostavnim, ali zato neobično sugestivnim izražajnim sredstvima u stanju su uvijek da nas raspolože. Sve je kod njega obično ljudsko, iz njega upravo zrači toplina i prisna dobroćudnost, kojom nas već preko 20 godina zagrijava. Film u kojem on igra gledamo često zbog njega i u njemu gledamo samo njega, više puta kadri da za ljubav njegov širokog osmjeha i vrlo izražajna mimike preskočimo preko svih gluposti o kojima se možda inače radi. To smo zapravo učinili i u filmu »Casimir«, u kojem je u gotovo totalnoj neuhovitosti unašala duha jedino Fernandelaova pojava i jedino radi njega, usprkos svega, ne mora nam biti žao što smo ga gledali.

Novi propisi o radu kućnih pomoćnica

Poboljšan položaj

Sabor NR Hrvatske na odvojenim sjednicama donio je 29. svibnja 1959. godine Zakon o radnim odnosima kućnog pomoćnog osoblja. Ovaj zakon stupio je na snagu 20. lipnja o. g.

Kućnom pomoćnicom prema odredbama ovog zakona smatra se osoba koja za plaću, kao redovno i glavno zanimanje, obavlja poslove u domaćinstvima privatnih poslodavaca. Opći uvjeti za stupanje u radni odnos su: navršenih 15 godina života, fizička i duševna sposobnost za rad uopće i posjedovanje radne knjižice.

Radni odnos između kućne pomoćnice i privatnog poslodavca zasniva se pismenim ugovorom o radu, a uz suglasnost Općinskog sindikalnog vijeća.

Redovno radno vrijeme kućne pomoćnice iznosi 8 sati dnevno. Zapravo ono se može rasporediti preko čitavog dana, ali njezin rad ne smije početi prije pet sati ujutro ni završiti poslije 22 sata. Zakon također regulira pitanje prekovremenog rada. Svaki rad izvršen preko redovnog radnog vremena smatra se prekovremenim radom i za svaki sat tog rada kućna pomoćnica ima pravo na redovnu plaću povećanu za 50%. Međutim prekovremeni rad može iznositi najviše 12 sati tjedno.

Poslodavac je dužan osigurati kućnoj pomoćnici noćni počinak u neprekidnom trajanju od najmanje osam sati. Ona ima pravo također na tjedni odmor, koji prema ugovoru može koristiti u dva dijela. Kućnoj pomoćnici najmanje jedamput mjesečno pripada tjedni odmor u trajanju od 32 sata neprekidno. Ona ima pravo i na plaćeni godišnji odmor prema propisima Zakona o radnim odnosima, t. j. od najmanje 12 do najviše 30 radnih dana u jednoj kalendarskoj godini.

Prema sadašnjem pravilniku, plaće kućnih pomoćnica kretale su se od 4.200 do 6.000 dinara mjesečno. Međutim ovim zakonom određene su nove minimalne plaće od 6.000 do 9.000 dinara

E P O N A

Reljef keltske boginje zaštitnice konja iz Koprna

U blizini željezničke stanice Koprno-Cera, nedaleko od Perkovića, otkriven je 1957. godine reljef Epone, keltskog božanstva konja i ostale tegleće stoke.

Reljef je otkrio slučajno seljak Petar Hrga iz Tušlovića zaseoka. On je iskrčio komadić zemljišta pokraj svoje kuće, te je tom prilikom pronašao desetak rimskih grobova, koje je, kao što se to u ovakvim prilikama obično dešava, porušio, dok je grobne priloge izgubio. U materijalu između grobova našao je mali kameni reljef (25,5x27x3,5 cm, II. III st. N. E.), koji je kasnije dospio u Gradski muzej u Šibeniku.

U sredini četvrtaste, gore blago zasvedene kamene ploče, prikazana je prema gledaocu okrenuta boginja Epona. Ona sjedi na prijestolju, od kojega se vidi samo klupica za noge, dok je prijestolje zaklonjeno raširenim Eponinim plaštom. Epona je obučena u dugu naboranu haljinu (hiton), ispod koje se vidi tek dio stopala. Kosa joj je razdijeljena i slobodno pada na obje strane. Objе ruke drži na krilu, u kojemu ima pripremljenu hranu za konja, koji joj prilazi u trku s desne strane. Ispod konja stoji pas, a iznad konja je neki nedovoljno objašnjen predmet, koji podsjeća na malo sidro. Lijevo od Epone stoji bradati konjušar, koji na glavi nosi interesantno pokrivalo od krzna. Njegova je odjeća pričvršćena na desnom ramenu povećom kopčom. Lijeve ruke je savijena u laktu i priljubljena uz tijelo, a desnom se oslanja na šišarku bora, koja leži na malom četverouglastom žrtveniku.

Epona je porijeklom keltsko božanstvo. Kelti, ili kako su ih Rimljani zvali Gali, nastavali su u mlade željezno doba područje zapadne Evrope. Bili su odlični

kovači, a pripisuje im se i otkriće lončarskog kola. Zahvaljujući boljoj obradi željeza uspjeli su ugroziti Rim i pregaziti veći dio srednje Evrope, da bi se ustavili tek u Maloj Aziji. Konačno ih je pokorio Cezar zahvaljujući politici »divide et impare« (podijeli pa vladaj).

U vrijeme ranog carstva raširili su rimski vojnici Eponin kult po čitavoj teritoriji države. Pa i pak, njezino je štovanje uhvatilo veće razmjere samo u Galiji, Germaniji i u Podunavlju, dakle, kod ratarsko - stočarskih plemena, među kojima je bilo rašireno vjerovanje u more (latinski — mairae nocturnae, grčki — moire), demone noći, zla božanstva, koja mogu naškoditi svim živim

Reljef keltske boginje

bićima. Interesantno je napomenuti, da u istim krajevima i danas postoje tragovi ovog prethistorijskog praznovjerja. More, po vjerovanju primitivnog čovjeka, ulaze noću u nastambe i za vrijeme sna opsjedaju ljude i životinje, te im sišu životne sokove i cijelu noć ih bjesomučno proganjaju, te su ujutro potpuno iscrpljeni i ispačeni. Danas je poznato, da je ovakvo stanje rezultat raznih fizičkih ili psihičkih, dakle stvarnih, organskih smetanja. Zamislamo, međutim, strah primitivnog čovjeka, koji je u svemu što nije znao objasniti, gledao djelovanje više sile, koje se plašio, pa ju je nastojao umilostiviti i odvratiti od sebe i

svojih bližnjih. U takovoj atmosferi nastaje vjerovanje u Eponu, koja postaje božanska hraniteljica i zaštitnica konja i ostale stoke (i njeno ime Epona, odnosno Equona, može se izvesti od latinske riječi equus = konj). Vjerovalo se, da je dovoljno napraviti mali likovni prikaz Epone, obično reljef, koji treba uzidati u staju, da Epona svojim prisustvom odbije sve zle sile od životinja u staji. Vjerovatno je istu Ulogu imao koprnski reljef.

Eponine kultne slike dijelimo u dvije grupe. U jednoj, koja je rbojčano rjeda, Epona sjedi na prijestolju, i u krilu drži hranu, najčešće voće, prema kojemu prilazi sa svake strane po jedan ili više konja (otuda pojam hraniteljice, odnosno zaštitnice konja). U ovu skupinu ide i reljef iz Koprna. U brojačano veću grupu idu reljefi, na kojima je Epona prikazana kako jaši na konju koji ide udesno, a samo rijekto ulijevo. Ponekad se javlja i njezin pratilac — konjušar. Osim konja, od životinja je katkad prati ždrijeb, pas, jarac i ptica. Od predmeta, koji drži, češći su rog obilja, žezlo i ključ.

Da je Eponin kult bio raširen u svim našim krajevima, dokaz su brojni natpisi posvećeni Eponi, bilo samoj, bilo u zajednici s drugim božanstvima. Međutim, kod nas su vrlo rijetki Eponini likovni prikazi. Do sada je poznata Eponina slika urezana na dršci jedne srebrne zdjele s Rudnika u Srbiji. Od reljefnih prikaza poznat je samo dio jednog reljefa iz Ptuja, koji se već odavno izgubio, te novopronađeni reljef iz Koprna predstavlja jedini prikaz Eponinog kulta u našoj zemlji. U tome upravo i leži njegovo arheološko i kulturno - historijsko značenje.

Prof. Antun Batković

Knjinska kronika

Svečano proslavljen Dan borca

Veliki praznik naših naroda Dan borca svečano je proslavljen u Kninu i ostalim mjestima ovog područja. Organizacije Saveza boraca organizirale su posjete i komemorativne svečanosti, na grobovima palih boraca i žrtava fašističkog terora, spomenicima i kosturnicama u Knjinskom polju, Očestovu, Radučiću, Mokrom polju, Golubiću i Vrbniku i drugim selima. Tom prilikom položeni su vijenci i bukete cvijeća, a aktivisti boračke organizacije održali su prigodne govore, obnavljajući uspomene na revolucionarnu borbu naših naroda i stanovništva Knjinske krajine. (m.)

U okviru proslave Dana borca u Kninu su održane dvije kulturne priredbe, koje su izveli članovi Narodnog kazališta iz Banja Luke i ansambel narodnih pjesama i plesova Hrvatske »Lado«.

Prazničke dane Kninjani su iskoristili za izlete u blizu i dalju okolinu. (m.)

IZGRADNJA SKLADIŠTA TVORNICI VIJAKA

U tvornici vijaka u Kninu postoji problem skladišta za gotove proizvode, koji su sada do otpreme stajali u jednom dijelu hale što se pokazalo kao nepraktično. Pojačana proizvodnja i poslovi oko sortiranja i pakovanja gotove robe zahtjevali su da se skladište ukloni s dosadašnjeg mjesta. Sada tvornica iz vlastitih sredstava podiže novo skladište čiji radovi dobro napreduju. (m.)

Knin

Novi odbornici za općinsko vijeće

U izbornim jedinicama Knin I, Golubić, Polaća i Vrbnik održani su 28. lipnja dopunski izbori na kojima su izabrani četiri nova odbornika u Općinsko vijeće Knjinske komune.

U biračkim spiskovima ovih izbornih jedinica bilo je upisano preko 5400 birača, koji su još u ranim jutarnjim satima izašli na 15 birališta da daju svoj glas za najbolje kandidate.

U Kninu, u prvoj izbornoj jedinici za novog odbornika izabran je Mirko Sinobač. U Golubiću, gdje su bila dva kandidata, najviše glasova dobio je Božo Plavšić. Birači Vrbnika, Ljupča i Podkonja dali su svoje glasove

TAKMIČENJE OMLADINACA PREDVOJNIČKE OBUKE U GAĐANJU ZRAČNOM PUŠKOM

Ovih dana pripadnici predvojničke obuke s područja Knjinske krajine sudjelovali su na općinskom natjecanju u gađanju zračnom puškom, koje je održano u Kninu na strelištu družine »Boško Žunić«. Najbolje rezultate postigli su omladinci Škole učenika u Privredi u Kninu, postigavši 450 krugova, drugo plasirani su omladinci čete predvojničke obuke iz Plavna sa 420 krugova, a treći su bili omladinci samostalnog voda predvojničke obuke iz Vrbnika sa 400 krugova.

Kao najbolji pojedinci istakli su se: Marko Gambiraža iz Kovačica sa 168 krugova, od 200 mogućih, drugi je Jovan Kurbaliza iz Strmice sa 157 krugova, a treći Mile Dvokić, pripadnik predvojničke obuke iz Plana sa 147 krugova. Oni su kao najbolje plasirani streljaci stekli pravo učešća na kotarskom natjecanju pripadnika predvojničke obuke, koje će se održati u Skradinu. (m.)

Gradnja benzinske stanice

Uskoro će nedaleko od tvornice vijaka u Kninu započeti radovi na gradnji benzinske stanice, koja će prema već izrađenom investicionom programu koštati oko 21 milijun Dinara. Nedostatak ovog objekta već odavno se osjećao u toliko više, što sadašnje skladište za prodaju benzina nije odgovaralo suvremenim potrebama. Ono se nalazilo u neposrednoj blizini stovarišta drvene građe, u središtu grada, uslijed čega je prijetila opasnost od požara.

MATURA U KNINU

Na Knjinskoj gimnaziji završena je matura. Za maturantske ispite u ljetnom roku prijavilo se 45 kandidata. Na pismenom dijelu ispita otpala su dva kandidata, a troje ih je bilo oslobođeno od polaganja usmenih ispita. Od četrdeset kandidata, koliko ih je završio ispit polagalo usmeno, tridesetorica su uspješno položila, dok će deset maturanata na jesen polagati popravne ispite. (m.)

ZAVRŠNI ISPIT NA ŠKOLI UČENIKA U PRIVREDI

U završnim razredima Škole učenika u Privredi bilo je 23 učenika. 12 je završilo razred, 9 upućeno na popravni ispit a dva učenika ponavljat će godinu.

Na završnim ispitima od 13 kandidata, od kojih je jedan dio privatist, 12 učenika je uspješno položilo završni ispit, dok jedan kandidat ima popravni ispit. (m.)

KRATKE VIJESTI

LIJEP GEST

Na nedavnom zboru, koji je održan u Tijesnu, mještani su se dogovorili da učestvuju na radovima prilikom prijenosa stupova na mjesta, gdje trebaju biti postavljeni.

Slijedećeg dana pred zgradom NO općine nalazilo se preko sedamdeset ljudi, koji su s trobojnicama na čelu krenuli na radilište. Pedeset i nekoliko stupova, koje je trebalo postaviti na teritoriju Tijesna, bilo je postavljeno u rekordnom vremenu. Ni oštro kamenje ni dalek put, koji su prevaljivali sa stupovima na rukama, nije ih mogao zaustaviti. Ovim primjerom mještani Tijesna su zaslužili svaku pohvalu. Nije bilo čovjeka, koji nije pomogao. Ako tako nastave u njihovim kućama će uskoro zasjati električno svjetlo. Zaista lijep primjer jedinstva i sloga stanovnika Tijesna. (I.F.)

ĐACI U TIJESNOM POMAŽU MJESTANIMA

Đaci, djeca žrtava fašističkog terora, koji se nalaze na dopunskom školovanju umnogome pomažu stanovnicima Tijesna. Učenicima zajedno sa svojim odgojiteljima učestvuju na mnogobrojnim radovima oko uređenja mjesta. U prvom redu sudjelovali su na vadenju kamenja iz mora uz obalu u predjelu Gomilica, zatim na čišćenju borova od gusjenica, na iskrcavanju pjeska za gradnju trafostanice.

Prilikom gradnje puta do Jezera na kojem je učestvovala omladina Jezera, Betine i Tijesna, oni su prvi došli na radilište i zajedno s omladinom tih sela pomogli pri izgradnji puta. Zaslugom omladine ovog Doma popravljen je veći dio ceste. (I.F.)

VIJESTI IZ JADRTOVCA

Omladinsko kulturno umjetničko društvo u Jadrtovcu dalo je u čast 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a šest kulturnih priredbi u obližnjim mjestima: Perkoviću, Primoštenu i Grebašćici. Najviše zasluga za uspjeh društva pripada članovima Pajiću i A. Bumbaku.

Seoski putevi, koji su bili u vrlo slabom stanju danas su potpuno popravljeni. Na popravku puteva radilo je cijelo selo.

IZVRŠILA SAMOUBISTVO

24-godišnja Ana Bašić izvršila je u selu Gornji Balci podno Svilaje samoubistvo vješanjem. Ona je ovo vjerojatno izvršila u času duševne poremećenosti. (b)

IZABRANI DELEGATI ZA REPUBLICKE SKUPŠTINE SEKCIJA

Na posebnim sjednicama Sekcije ratnih vojnih zarobljenika i Sekcije političkih zatvorenika, internica i deportiraca, koje su održane ovih dana u Sibeniku, izabrani su delegati za republičke skupštine obiju sekcija koje će se održati u toku ovog mjeseca u Zagrebu. Za delegate Sekcije ratnih vojnih zarobljenika, koja djeluje pri Kotarskom odboru Saveza boraca, izabrani su Ivan Mišura, kap. I. klase i Dušan Subota, a za delegate u Sekciji političkih zatvorenika, interniraca i deportiraca birani su Svetimir Zivković, Olga Manojlović i Ivan Butković iz Knina.

UHVATIO VELIKOG ŠARANA NA »VARALICU«

Član sportskog ribolovnog društva u Kninu Stipe Prpa, poslovođa Hidro-elektrane »Roški slap« uhvatio je prije desetak dana na Krki velikog šarana težine oko 15 kilograma. Zanimljivo je, da je šarana uhvatio na »varalicu« najlon 0.40, što je prava rijetkost.

Prije dvije godine inženjer Ferdo Ramljak, sportski ribolovac iz Siverića uhvatio je također šarana od 11 kilograma na »varalicu«.

U posljednje vrijeme šarana velike težine ima naročito u dijelu Krke oko Visovačkog jezera, gdje ih se dosta namoštio i indirektno potiskuju pastve. (c)

DOBRA KOB DRNIŠKOG LOVCA

Dražen Kević, sin najboljeg drniškog lovca Stipe Kevića, a i sam veoma dobar lovac, uhvatio je »u tuljak« prošle subote u Kalunu, iznad Drniša, sedam mladih lisica. Od ulovljenih lisica, šest ih je još i sada na životu, dok je jednu udavio pas u jani. Za uhvaćene lisice, lovačko društvo u Drnišu nagradit će spretnog lovca novčanom nagradom u iznosu od 500 dinara po komadu. (c)

IZ PRIMOSTENA

Savez je boraca NOR-a u Južnom Primoštenu podigao prošle godine spomen ploču palim borcima. Tom prilikom izgrađena je jedna mala ograda, u kojoj će se zasaditi cvijeće. Zahvaljujući upravi Sumarije osiguran je velik broj sadnica i one su zasade u ko spomen ploče i Zadrugnog doma. Mještani su se u velikom broju odazvali i sudjelovali u ovoj dobrovoljnoj akciji. (AG)

Plenum općinskih komiteta SK i NOH-e

Za svestranu aktivnost omladine

U Kninu je prošlih dana održan zajednički plenum Općinskog komiteta Saveza komunista i Općinskog komiteta Narodne omladine na kome su se razmotrila neka aktualna pitanja iz rada organizacija NOH-e i odgoja mladih ljudi.

U izvještaju što ga je podnio Glišo Kablar, predsjednik Općinskog komiteta NOH-e, istaknuto je da na području Knjinske komune postoje veoma povoljni uvjeti za djelovanje organizacija Narodne omladine samim tim što se Knjinska komuna nalazi u poletnom razvoju. Treba samo podsjetiti na perspektivni plan razvoja Knjinske općine i vidjeti veliku mogućnost za angažiranje omladine.

Nalazimo se u fazi kada omladinu treba uključiti u svaku aktivnost koja je usmjerena na izgradnju socijalizma. U tom smislu komunistima se i postavlja zadatak da pravilnim rukovođenjem povedu omladinu na sve zadatke koji se danas rješavaju na ovom području.

Omladinu sela treba angažirati na unapređenju poljoprivrede, na povećanju prinosa i stvaranju novih odnosa na selu. Omladinu

u poduzećima zainteresirati za povećanje produktivnosti rada, a onu u školama postaviti u takav odnos prema zadacima da se postigne kvalitet znanja.

I na ovom plenumu govorilo se o starom još uvijek nerešenom problemu — uclanjivanju omladine u zadrugu. Vrlo je malo omladinaca koji su članovi zadruga. Samim tim omladina je isključena iz fronta zadrugne borbe za napredak poljoprivrede u selima naše komune. Koristeći se smanjenom omladinskom uloga od 250 dinara, ovo pitanje trebalo konačno skiniti s dnevnog reda. Zar nije zabrinjavajuća pojava da u rukovodstvima poljoprivrednih zadruga nema nijednog omladinca. Tko će onda tako brzo uvesti elemente novog u naša sela, a ti elementi treba da dolaze preko zadruga, kad je omladina na ovaj način udaljena od puta kojim se najbrže dolazi do cilja.

Naprotiv, mnogo bolja situacija je kod učešća omladine u rješavanju prosvjetnih i školskih problema na selu. U školskim odborima uspješno radi veliki broj omladine. Isto tako organi radničkog upravljanja popunjeni su iz redova omladine. Također dobro rade omladinski aktivisti u Tvornici vijaka, »Žitopreradi«, »Tempu« i »Gortanu«. Međutim, u strmičkoj ciglani i u pogonu rudnika sadre u Kosovu, gdje radi veliki broj omladinaca, takvi aktivisti ne postoje. Zato je Općinski komitet NOH-e poduzeo mjere da se i u tim poduzećima osnuju omladinske organizacije.

Također je bilo govora o potrebi poboljšanja rada i pružanja veće pomoći pionirskoj organizaciji, jačanjem angažiranja mladih ljudi u stvaranju uslova za rad zdravstvenih ambulanti na selu, ideološko-političkom djelovanju, kulturnom i zabavnom životu omladine i drugim važnim pitanjima iz života i rada omladine Knjinske općine.

Ovaj plenum će sumnjivo pridonijeti još snažnijem poletu u radu omladinske organizacije. (m.)

REZULTATI NA KRAJU ŠKOLSKE GODINE

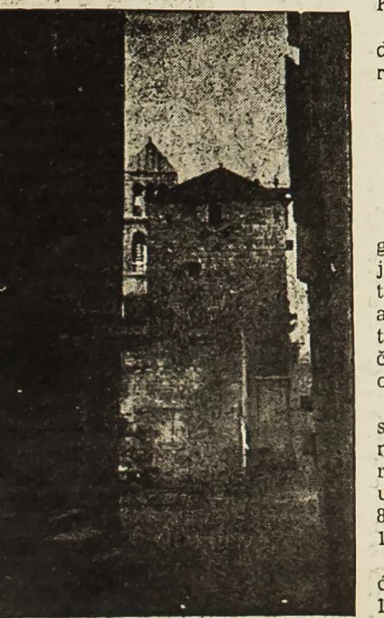
Gimnazija: Na kraju školske godina u Knjinskoj gimnaziji bilo je 335 učenika. Od toga je pozitivno ocijenjeno 198, ili 59,40%, a negativno 136 ili 40,60%. U petim razredima od ukupno 126 učenika 53 daka imaju pozitivne ocjene, a 73 negativne.

Osnovna škola: Na kraju školske godine bilo je 506 učenika u nižim, i 514 učenika u višim razredima. Od ukupno 1020 učenika usješno je završilo razred 882 ili 86%, a s negativnim ocjenama je 138 ili 14%.

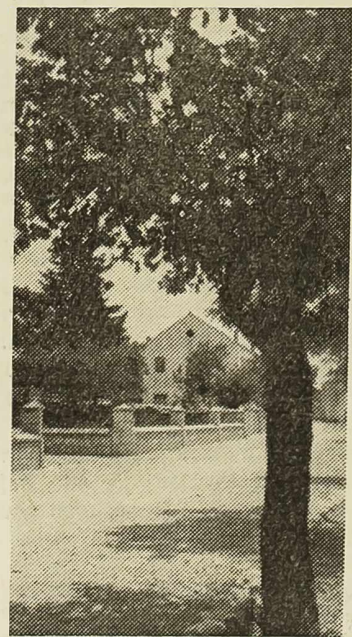
U nižim razredima ponavljat će godinu 22 učenika, a u višim 18, 98 učenika imaju popravni ispit iz jednog ili dva predmeta. (m.)

PROVALNA KRAĐA U POŠTI STRMICA

U provalnoj krađi, koja je u noći od 3. na 4. o. m. izvršena u zgradi pošte u Strmici, odneseno je gotova novca u vrijednosti od 344 hiljada dinara. Nepoznato lica je nasilno upalo u poštu i obilo ručnu kasu u kojoj se nalazio spomenuti novac. Za nepoznatim počiniteljem ove provalne krađe organi Sekretarijata za unutrašnje poslove kotara povećali su potragu.

Vodice

Stankovci

Podići će se zdravstvena stanica u Stankovcima

Na posljednjoj sjednici Savjeta za narodno zdravlje NO-a kotara raspravljalo se o investicionom programu, koji je za gradnju zdravstvene stanice u Stankovcima izradio NO općine Stankovci. Ukupni troškovi iznosili bi oko 41 milijun dinara. Posebna komisija koja je izvršila pregled programa stala je na stanovište da on nije adekvatan namjeni, a niti području za koje se gradi taj objekt. Na sastanku savjeta uvaženo su primjedbe spomenute komisije, pa je zaključeno da se u Stankovcima podigne prizemna zgrada u vrijednosti od oko 30 milijuna dinara.

Traži se izlaz „KRIZE VINA“

»Križa vina« koja se javlja zbog velikih količina tog artikla, što ga proizvođači ne mogu plasirati na tržište, postaje sve aktualniji problem. Prema procjenama, danas na području Hrvatske proizvođači raspolazu s oko 10 do 12.000 vagona neprodanog vina. Očekuje se, da će se te količine krajem godine znatno povećati, obzirom da se ove jeseni očekuje veoma dobar urod grožđa. Prema prvim izvještajima može se očekivati, da će urod grožđa u Hrvatskoj biti za gotovo jednu četvrtinu veći u odnosu na prošlu godinu, što znači da će proizvođači raspolagati sa oko 40.000 vagona grožđa. Nema sumnje, da bi te velike količine grožđa, koje se očekuju u unutrašnjosti Hrvatske, a naročito u Dalmaciji — uz već postojeće neprodane zalihe — mogle još više zaostri »križu vina« u Hrvatskoj. Kako to izbjeći?

Ovih dana stručnjaci i mjerodavni organi ponovno su raspravljali o tom problemu. Neke su mjere — kako je već poznato — i poduzete. Već je javljeno, da je ukinut savezni porez na promet vina u maloprodaji, dok su općinski porezi na maloprodajni promet ograničeni na 8 posto u trgovini, a 12 posto u ugostiteljstvu. Na taj način cijene vinu su snižene za oko 50 dinara po litri, što — naravno — djeluje na povećanje potrošnje. Pored toga nedavno je Uprava za državne materijalne rezerve odlučila otkupiti od proizvođača vina u Dalmaciji 1000 vagona najkvalitetnijeg vina, kako bi

se smanjile postojeće zalihe. No, sve te mjere nisu dovoljne. Zato se predlažu i druga rješenja.

Na sastanku koji je ovih dana održan u Zagrebu, stručnjaci su se složili, da treba osnovati jedno udruženje vinogradara, koje bi vodilo brigu o proizvodnji i prometu vina. Zadrugni poslovni savez »Vino-voće« iz Zagreba predlaže osnivanje Poslovnog udruženja vinara i vinogradara, dok Trgovinska komora Hrvatske smatra da treba osnovati Stručno udruženje vinogradara. Sada je formirana komisija koja treba dalje razmotriti forme i funkcije novog udruženja. On bi se — u svakom slučaju — trebao baviti kontrolom vina, njegovom standardizacijom i obavljati čitav niz poslova oko njegovog plasmana. Pored toga, predlaže se i osnivanje posebnog biroa unutar udruženja, koji bi se bavio unapređenjem izvoza naših vina. Zbog još uvijek čestih slučajeva pravljenja umjetnih vina kod proizvođača, a i trgovine, predloženo je i osnivanje jedne vinarske inspekcije na jugoslavenskom nivou koja bi energičnije suzbijala te pojave u interesu proizvođača i potrošača vina. Naravno, to su samo djelomična rješenja sadašnje veoma ozbiljne situacije. Međutim, i ona bi — uz provođenje i drugih mjera koje će biti neophodne — pridonijela ako ne rješavanju, a ono barem ublaženju sadašnje »križe vina« koja postoji u Hrvatskoj.

gradska kronika

Istekao rok za podnošenje prijave na osnovu Zakona o nacionalizaciji

Rok za prijavu građevinskog zemljišta, koje podliježe Zakonu o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta, istekao je krajem mjeseca lipnja ove godine. Kako smo obaviješteni sa strane Kotarske komisije, prijave su uglavnom dostavljale ona lica koja su smatrala da su njihovi objekti obuhvaćeni Zakonom o nacionalizaciji. Istovremeno NO kotara je donio odluku o uzeću građevinskog rajonu radi provođenja nacionalizacije građevinskog zemljišta. Kraju se privode radovi na donošenju rješenja o nacionalizaciji zemljišta koja će izdavati NO-i općine. Također su u toku radovi na podnošenju zahtjeva sa strane referenata u financijskim odjelima općina o nacionalizaciji najamnih zgrada. Zaključeno da se do 15. o. m. izdaju rješenja o nacionalizaciji građevinskog zemljišta, a 10. srpnja određen je kao krajnji rok za podnošenje zahtjeva komisijama o tome, koje najamne zgrade imaju biti nacionalizirane.

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera francuskog cinemascope filma u boji — TAMANGO — (do 12. VII.)
Jugoslavenska kinoteka prikazuje češki film — NEVINOST — (13. i 14. VII.)
20. APRILA: premijera američkog cinemascope filma u boji — NEPOZNATI JE DOŠAO — (do 12. VII.)
Premijera sovjetskog filma — BESMRTNI GARNIZON — (13. do 15. VII.)
Početak predstava u 6 i 8.30 sati.

DEŽURNE LJEKARNE

Do 11. VII. — II. narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.
Od 12. do 15. VII. — I. narodna — Ulica Božidara Petranovića.

MATIČNI URED

RODENI

Helena, kći Frane i Mirjane Markulin; Marin, sin Anđelka i Jerke Grgas-Grando; Marija, kći Šipana i Kate Elez; Ksenija, kći Božidara i Jele Ivas; Branko, sin Ante i Marice Stupin; Nedjeljko, sin Marka i Dragice Mišura; Damir, sin Jose i Marije Vidović; Branko, sin Nikole i Nediljke Mučić; Boris, sin Ratka i Zore Zorica; Josipa, kći Jakova i Antule Škorić; Jadranka, kći Slavka i Milene Devura; Milka, kći Ive i Milke Ledenko; Ivo, sin Ante i Dušanke Grubišić; Ivan, sin Dunke i Zorke Nakić; Silvana, kći Miroslava i Desanke Belamarić; Nevenka, kći Ivana i Katice Grubišić; Mario, sin Adolfa i Slavke Danek; Mirjana, kći Tomislava i Darinke Stojić; Srećko, sin Jose i Mare Karega i Goran, sin Radoslava i Mare Popac.

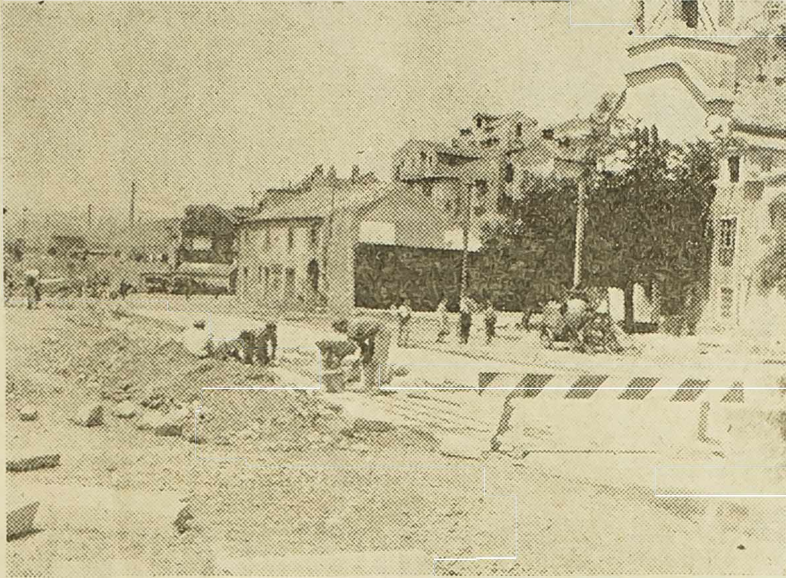
UMRLI

Vrljević, Antica rođena Čobanov, stara 63 godine; Luketa Vlado Vinkov, star 10 mjeseci; Tabak Katica rođena Portada, stara 62 godine; Roža Nedjeljko Stevin, star 2 godine; Bakmaz Mate Mirkov, star 4 mjeseca i Zaninović Anica rođena Pulić, stara 68 godina.

MALI OGLASNIK

Prošlih dana izgubljena je između »Jugopetrola« i bivše činovničke zadruga jedna dječja bundica (zelene boje). Moli se poštenu nalaznik, koji će biti nagrađen, da bundicu preda na adresu Težačka ul. 30, Šibenik.

Jučer sam izgubio novčanik u kojem se nalazila lična legitimacija, vojna knjižica i još neki dokumenti, te oko 9.000 dinara u novcu. Moli se poštenu nalaznik da novac zadrži, a dokumente pošalje na: Jakov Barić pok. Nikole, Pirovac.

Nedavno su počeli radovi na produžetku ceste od katedrale do splavi u Docu. Jedan krak ceste već je asfaltiran, a postavlja se i jedan dio pločnika. Prostor ispred splavi koji se trebao asfaltirati zasad ne će doživjeti nikakve promjene. Naime, kako smo doznali iz odjela za komunalne poslove NO općine Šibenik za uređenje tog prostora nedostaju materijalna sredstva. Isto tako u ovoj godini na tom prostoru ne će se zasaditi zelenilo. Dogodine će se poduzeti sve mjere da se i taj dio u potpunosti uredi.

Nedostaci autobusne stanice

Poslije mnogobrojnih diskusija na raznim sastancima i skupštinama donosena je odluka da se autobusna stanica smjesti na prostoru između zgrade NO-a općine i skladišta poduzeća Luka i skladišta. Dan je i rok za otvorenje stanice, 20. prošlog mjeseca svi autobusi trebali su parkirati u »Dragi«. Do tog vremena taj se prostor trebao osposobiti za autobusnu stanicu. Poduzete su i sve potrebne mjere, ali nažalost one su izvršene tek polovično. Osim uklanjanja raznog materijala s tog prostora i bojenja skladišta poduzeća Luka i skladišta, nije se napravilo gotovo ništa. Komunalni odjel NO-a općine Šibenik trebao je postaviti prometne znakove na svim prilaznim mjestima. Međutim, dosad je postavljen samo jedan dio tih znakova. Autotransportno poduzeće, koje je trebalo postaviti tabele s redom vožnje nije ispunilo svoju obavezu. Osim toga na stanici nema ni svijetla.

I konačno poslije svih priprema i uloženoj truda Šibenik nije dobio odgovarajuću autobusnu stanicu kao ostali gradovi u kojima se odvija intenzivan autobusbni promet. Na autobusnoj stanici svakog dana nastaju gužve i zbrke. Putnici se ne mogu orijentirati kud koji autobus ide, te lutaju od jednog do drugog. Bilo bi zaista krajnje vrijeme da se, baako neznatne »sitnice« otklone i da svaki putnik može vidjeti kad i od kuda polazi koji autobus.

Dalji pad cijena na gradskoj tržnici

Posljednjih desetak dana na gradsku tržnicu socijalistički sektor doveo je velike količine raznih poljoprivrednih proizvoda. I u tom razdoblju nekim proizvodima znatno su snižene cijene. Očekuje se da će narednih dana one biti još povoljnije za potrošače. Krumpir se prodavao po 30 dinara kilogram, kapula 40, bijeli luk 90, muhane 50, krastavci 50, rajčice 60, paprika 120, salata 40, smokve 40-50, breskve 140, limuni 200, jaja 18 dinara komad i td. Trgovačko poduzeće

»Plavina« očekuje ovih dana dopreću većih količina paprike, krastavaca, mahune, jabuka i bresaka.

Iz sudnice

Odnosili građevinski materijal

Pred Kotarskim sudom u Šibeniku nedavno su odgovarali Mijo Vukičević p. Mate, kao stražar zaposlen u građevnom poduzeću »Izgradnja«, zatim Ante Deronja p. Nikole, namještenik Električnog poduzeća, Jure Rudan p. Jankova i Marko Beneta p. Grge, obojica zaposleni u »Izgradnji«. Prvi je optužen da je tokom 1957. i 1958. godine u više navrata odnosio raznog građevnog materijala iz skladišta poduzeća u kojem je bio zaposlen. Tako je iznio nekoliko kolata betonskog željeza, zatim cement i drvenu građu. U tome mu je pomagao drugooptuženi Deronja, dok su ostala dvojica kupovala dotični materijal, iako su znala odakle on potječe. Sud je radi počinjenih krivičnih djela kaznio Vukičevića na deset mjeseci zatvora, Deronju na šest i Rudana na jedan mjesec dana zatvora. Beneta je osuđen na jedan mjesec zatvora uvjetno na godinu dana. Svi su, osim Benete, uložili žalbu na Okružni sud u Šibeniku.

„Plava noć“ na Jadriji

Postavljena crvena i bijela svjetla od pristaništa do bifea i montirani zvučnici označili su službeno otvorenje ovogodišnje ljetne sezone na Jadriji. Uoči Dana borca na Jadriji je održana »plava noć«. Po lijepom i toplom vremenu malobrojni posjetioci, koji su pošli navečer na Jadriju mogli su se ugodno zabaviti. Međutim, kupalište osim kabina još nije u potpunosti uređeno. Prokopani teren iza kabina obećava, da će se na tom mjestu u toku ove ljetne sezone još dosta napraviti. Jadrija će poprimiti izgled jednog lijepog i udobnog kupališta.

»Plavu noć« na Jadriji uveličao je orkestar »Vigi« i solistica Oljica Miler. »Plava noć« na Jadriji pokazala je, da se u Šibeniku za domaće i strane turiste, kao i građane može organizirati ugodna zabava. Bilo bi poželjno, da se ovakve i slične zabave održavaju češće u našem gradu.

Požar zbog nepažnje

U Bihačkoj ulici 5, u stanu Jerka Ivić, izbio je prošlog četvrtka požar koji je nastao uslijed nepažnje ukućana. Vatra koja je izbijala iz otvorenog štednjaka ubrzo je zahvatila okolne predmete. Međutim kako je požar odmah primijećen od ukućana, to je ubrzo lokaliziran i ugušen sa strane članova vatrogasne službe. šteta je neznatna.

10 dana zatvora zbog remećenja noćnog mira

38-god.šnji Ivan Plenča p. Franke kažen je od Suca za prekršaje kotara na deset dana zatvora, što je, popevši se na balkon trećeg kata zgrade u Ulici Borisa Kidriča 125, remetiio noćni mir tamošnjim stanarima. On je to činio po nekoliko puta.

Mala statistička analiza

Riba u brojčkama

U ovim, sparnim ljetnim danima Šibenčani, te domaći i strani turisti najradije traže okrepu u svježoj morskoj ribi. Naša ribarnica gotovo uvijek oskudijeva tim artiklom. Situacija je bila takva i prošlog proljeća i jeseni. Nasuproto tome veći gradovi u unutrašnjosti, koji su udaljeni nekoliko desetaka, pa čak i nekoliko stotina kilometara od mora imaju uvijek dovoljne količine »friške«, prave morske ribe.

Jedan mali letimični pregled pokazat će nam koliko se i kada najviše ulovi ribe, kakve su cijene i kuda odlazi ta riba. U toku prošle godine ribarski kombinat »Kornat«, zadruga i privatnici dopremili su na šibensku ribarnicu 203.692 kilograma ribe u vrijednosti od 23,6 milijuna dinara. Prosječna cijena iznosila je 116 dinara po kilogramu. »Kornat« je kod dopreme ribe na ribarnicu ostao »kratkih rukava«. Naime, zadruga su dopremile dvaput, a privatnici čak triput više ribe.

Najveće količine ribe ulovljene su prošle godine koncem ljeta i početkom jeseni. Tako su, na primjer, zadruga ulovile u kolovozu više od 12, i privatnici u listopadu više od 14 tisuća kilograma ribe. Kod prodaje ribe na šibenskoj ribarnici pojavile su se neke anomalije. Cijene su gotovo u svim slučajevima rasle s porastom količina. Najveći raspon cijene pokazao se kod ribarskog kombinata »Kornat«. To poduzeće je u listopadu prodavalo ribu po 56, a u kolovozu po 179 dinara kilogram. Razlike u cijeni između zadruga i privatnika bile su minimalne.

Takva je situacija bila prošle godine. Međutim, ove godine prilike su se potpuno izmijenile. Prema ulovljenim količinama ri-

be u prvih pet mjeseci može se naslutiti da će ovogodišnja sezona biti obilnija. Od početka godine zadruga su donijele na ribarnicu 41, privatnici 37 i »Kornat« 23 tisuće kilograma ribe. Struktura cijena se također izmijenila. Sve vrste ribe prodaju su mnogo skuplje za razliku od prošle godine. Prosječna cijena u prvih pet mjeseci iznosila je čak 195 dinara po kilogramu.

Najbolja opskrba ribarnice bila je u mjesecu travnju kad su sami privatnici i zadruga dopremili više od 23 tisuće kilograma ribe, dok su najviše cijene bile u ožujku, a kretale su se prosječno oko 185 dinara.

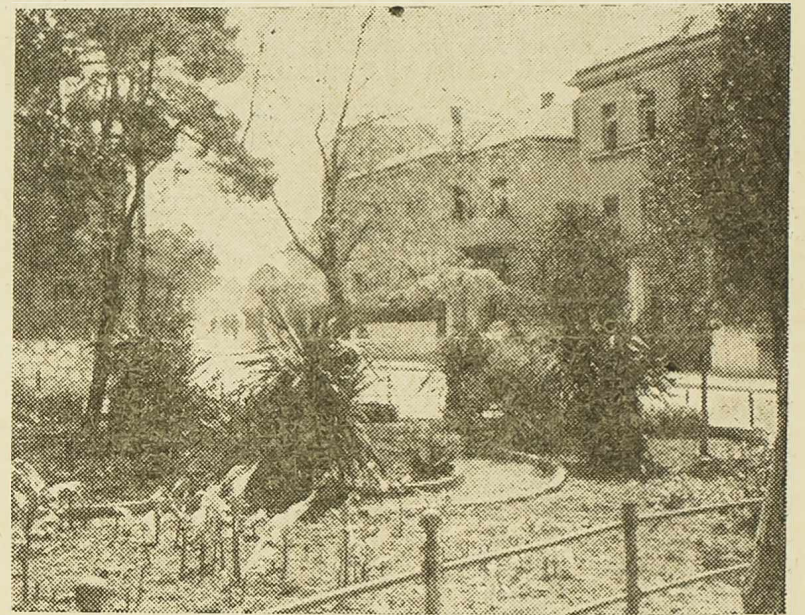
Zanimljivo je pogledati ulov i raspodjelu ribe u prvih pet mjeseci ove godine. U tom razdob-

lju »Kornat«, zadruga i privatnici ulovili su oko 211 tisuća kilograma, od čega sami privatnici 174.690 kilograma. Osim toga, nabavljeno je iz drugih kotara i ostalih izvora oko 50 tisuća kilograma. Od toga je najveći dio ribe došao na šibensku ribarnicu. U unutrašnjost zemlje otpremljeno je oko 48 tisuća kilograma. Sami ribari su potrošili 55.949 kilograma. Tvornice ribljih konzervi dobile su 54.000 kilograma, izvezeno je 4713, a prodano ustanovama u gradu 2180 kilograma ribe. Prema gornjim podacima ribarski kombinat »Kornat«, zadruga i privatnici »izvukli« su iz mora u prvih pet mjeseci ove godine oko 43 milijuna dinara. (Z.)

Akcija izviđača pomoraca

U okviru proslave 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a izviđači našeg grada poduzeli su dosad već nekoliko akcija. Tako je nedavno III. posada izviđača pomoraca »Velimir Skorpik« poduzela akciju »Komunisti našeg mjesta«. Stariji drugovi, komunisti, koji su učestvovali u NOB- i trebali su oživjeti uspomene na slavne dane Partije. Oni su izviđačima pričali o historiji KPJ-a a naročito o akcijama na području na-

šeg kotara, a posebno u Šibeniku. U sklopu te akcije izviđači su bili upoznati s razvojem pomorstva, bitkama na moru i razvojem naše ratne mornarice. Vrlo uspješno predavanje održao je za izviđače pomorce direktor Obalne plovidbe »Šibenik« Maksim Mijat. Do kraja ove jubilarne godine izviđači s našeg kotara poduzet će još niz akcija i dati svoj udio proslavi značajne godišnjice KPJ i SKOJ-a.

Motiv iz grada

IZ KANCELARIJE SUCA ZA PREKRŠAJE KOTARA

Podnijeto više prijava

U posljednje vrijeme Sudac za prekršaje kotara primio je nekoliko prijava, uglavnom protiv javnih izgrednika.

Česte tučnjave

Remetili noćni mir

Prema izvršenoj prijavi organa Narodne milicije krajem prošlog mjeseca došlo je najprije do svade, a zatim i do tučnjave dviju obitelji koje stanuju u Ulici B. Kidriča 96. Međutim, to nije bio prvi slučaj. Svade između njih se često ponavljaju. Ovog puta tučnjava nije prošla bez posljedica. Nekoliko učesnika je povrijeđeno. Prijava je izvršena protiv Ante, Jerka, Jose, Mileve, Vlade i Davora Zafranović, svih rođenih u Prvić Luci.

Nasilno upali u Đački dom

Jedne noći krajem svibnja nasilno su upali u đački dom »Ruža Vukman« četvorica izgrednika, inače već ranije poznati po sličnim »junaštvima«. Najstariji od njih je rođen 1941., a najmlađi 1943. godine. Oni su tom prilikom izudarali pitomeca đačkog doma Živka Kesica, kojemu su nanijeli nekoliko tjelesnih povreda. Kod najstarijeg V. Č. sa stanom u Tršćanskoj 18 nađen je boks, kojim je vjerovatno i udaran spomenuti učenik. Bez obzira što je to usamljen i prvi takav slučaj koji se desio u ovom gradu, potrebno je poduzeti efikasne mjere da bi se tako

nešto u buduće spriječilo. U tom treba da uzmu aktivna učešća sve političke i društvene organizacije.

Od brojnih prijava još je jedna stigla na stol suca za prekršaje. Ona dovoljno pokazuje kako pojedini građani poštuju Odluku o javnom redu i miru. U Pulskoj 5 stanuje M. E. koja, iznajmljuje svoju sobu nekim ženama za koje se predpostavlja da se bavi prostitucijom, remeti noćni mir stanarima u toj zgradi kao i okolnim susjedima. Prema izjavama svjedoka takve se žene često opijaju stvarajući još veću galamu, koja se često ponavlja.

»ŠIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik Uređuje redakcijski kolegij

Direktor: Marko Jurković
Glavni i odgovorni urednik:
NIKOLA BEGO

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62
Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 435-70-1-7

Rukopisi se ne vraćaju
Pretpiata za tri mjeseca 130,
za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din.

Tisak: »ŠTAMPA« - Šibenik

SPORT

Završen Savezni slet „Partizana“ u Beogradu

Snažna dostignuća u oblasti fizičkog odgoja

— izjavio je drug Rodoljub Čolaković

Potpredsjednik Saveznog izvršnog vijeća i predsjednik Prosvjetnog savjeta Jugoslavije Rodoljub Čolaković dao je poslije današnje priredbe Saveznog sleta sljedeću izjavu za štampu:

»Ipak je masovna fizikultura u našoj zemlji učinila ozbiljan korak unaprijed. U to su nas očigledno uvjerili sletski dani STO »Partizana« Jugoslavije, ispunjeni raznovrsnim vježbama fizikturnika iz čitave zemlje. Usprkos mnogim teškoćama, pa čak i izvjesnim predrasudama, sve se veći broj omladine uključuje u fizikturni pokret, u taj veseli, bolni kolektiv, u kome njegovi članovi ne samo da razvijaju i snaže svoje tijelo, već njeguju i mnoge lijepe osobine, neophodne

za njihov napredak i uspjeh u životu. Naročito treba istaći, da se sve veći broj školske omladine uključuje u organizacije STO »Partizana«. Time se stvara onaj nepresušivi izbor novih aktivnih vježbača i sportaša, što omogućuje stalno nova i sve bolja dostignuća u takmičenjima raznih vrsta.

Slet je vrlo lijepa, impresivna smotra dostignuća u oblasti fizikturne. On govori o naporima, koje su ulagala društva »Partizana« kroz duži period, časno se boreći, da se kvalitetom svojih vježbi približe do saveznog sleta. Svi mi, koji smo imali zadovoljstvo da taj smotri prisustvuemo, zahvalni smo ne samo onima, koji su na njoj učestvovali, nego i svim aktivisti-

ma i članovima »Partizana«, koji su je pripravili.

Zeljeti je, da savezni slet, njegov uspjeh, bude poticaj za dalji rad svih članova »Partizana«, dalje, da bude poticaj za našu omladinu, da se u još većem broju uključi u redove aktivnih članova »Partizana«. Naročito je važno pokrenuti radničku i seosku omladinu i uvrstiti je u red aktivnih fizikturnika.

Tako bi ova lijepa fizikturna manifestacija dobila u značaju, pridonijela sa svoje strane ostvarenju zaključaka Jugoslavenskog kongresa za fizičku kulturu, pridonijela tome, da fizički odgoj najširih slojeva naroda zauzme u našoj zemlji ono mjesto, koje mu po njegovu društvenom značaju pripada.

Veslački tromeč Jugoslavija-Austrija - Z. Njemačka Dvojac „Krke“ prvi

U subotu je na Dunavu kod Beča održan veslački tromeč reprezentacija Jugoslavije, Austrije i Zapadne Njemačke. U reprezentaciji Jugoslavije nastupila su i dva člana šibenske »Krke«.

Dvojac s kormilarnom »Krke« (Vrčić i Skarica) stigao je na cilj prvi u vremenu 8:38,6. Pobjeda »Krkaša« nije dolazila u pitanje. Šibenčani su veslali si-

gurno i vodili od starta do cilja. Naš osmerac nije se mogao suprotstaviti člancima iz Austrije i Njemačke. »Krka« je došla posljednja.

Na tromeču veslačkih reprezentacija prva je Z. Njemačka sa 22 boda, druga je Austrija sa 17,5 i treća Jugoslavija sa 14,5 bodova.

disciplini četverca s kormilarnom i osvojila prvo mjesto. Drugog dana takmičenja »Krka« je osvojila prvo mjesto u četvercu s kormilarnom za seniore. Steta je što se »Krkaši« nisu mogli sastati s veslačima »Mladosti« koji su učestvovali na regati u Beču. Veslači »Krke« bili su zaista odlični.

U četvercu bez kormilara već na samom startu jednom veslaču »Krke« puklo je veslo. Sudac je ponovio trku, ali je šibenski članac prešao u drugu stazu. Osmerac »Krke« stigao je na cilj treći iza člancima »Mladosti« i »Mornara«.

Međunarodna regata

Na 72. međunarodnoj veslačkoj regati koja je održana u nedjelju na Dunavu kod Beča nastupila su ekipe Čehoslovačke, Austrije, Z. Njemačke, Mađarske i Jugoslavije. Šibenska »Krka« veslala je u dvije discipline.

»Krkin« dvojac s kormilarnom vozio je izvanredno, ali je ipak

stigao drugi iza člancima Mađarske samo za jedan zaveslaj.

Osmerac »Krke« tokom cijele trke vodio je ogorčenu borbu s ostalim člancima i u finishu stekao prednost, te prvi prošao kroz cilj za jednu i po dužinu ispred Duseidofa. Međutim, sudac je diskvalificirao člancima »Krke«, jer je prešao u drugu stazu.

Dvije pobjede na prvenstvu NR Hrvatske

U subotu i nedjelju održano je na Plitvičkim jezerima veslačko prvenstvo Hrvatske. Na prvenstvu su najviše uspjeha imali veslači zagrebačke »Mladosti«, kojima su pripala tri, »Mornara« i »Krki« po dva prva mjesta. »Kr-

ka« je nastupila na prvenstvu Hrvatske u četiri discipline: juniori u četvercu s kormilarnom, te seniori u obim četvercima i osmercu.

Prvog dana natjecanja za juniore »Krka« je nastupila samo u

Šahovsko prvenstvo kotara Vučić u vodstvu

U Šibeniku je prošlih dana počeo šahovski turnir za prvenstvo kotara, koji je ujedno kvalifikaciono natjecanje za polufinalne šahovskog prvenstva Hrvatske. Na turniru, koji se održava u prostorijama SD »Šibenik«, pored domaćih šahista — najbolje plasiranih na prvenstvu Šahovskog društva i predstavnika JNA, sudjelovali i predstavnik Knina Vlado Berić, bivši prvak Dalmacija i NR Hrvatske.

Dosad su odigrana četiri kola.

I. kolo:

Berić — Gulin remis
Breka — Vučić remis
Batarelo — Anić remis
Santić — Zorić prekinuto
Gaberc je bio slobodan

II. kolo:

Vučić — Berić 1:0
Anić — Breka 0:1
Gulin — Santić remis
Gaberc — Batarelo prekinuto
Zorić — je bio slobodan

III. kolo:

Santić — Vučić 0:1
Berić — Anić 1:0
Zorić — Gulin 0:1
Breka — Gaberc 1:0
Slobodan je bio Batarelo

IV. kolo:

Vučić — Zorić 1:0
Anić — Santić 0:1
Batarelo — Breka prekinuto
Gaberc — Berić odgođeno
Gulin je bio slobodan.

U prekinutoj partiji Santić — Zorić šanse su podjednake, a u partijama Gaberc — Batarelo i

Batarelo — Breka, Batarelo ima jasniju prednost.

U sadašnjim uvjetima najviše šansa za osvajanje naslova prvaka i sticanje »vize« za prvenstvo Hrvatske ima Ante Vučić s obzirom da mu preostaju srazmjerno slabije protivnici.

Stanje na tablici: Vučić 3,5, Berić 2,5 (1), Gulin 2, Santić 1,5 (1), Zorić 1,5 (—), Batarelo 0,5 (2 —), Anić 0,5, Gaberc 0 (2 —), Zorić 0 (1).

Z. Batarelo

Turnir u „malom nogometu“

Velik interes

U čast Dana borca na kupalištu »Jadrija« Organiziran je prvi turnir u »malom nogometu«. Za ovaj turnir u gradu je vladalo veliko zanimanje. »Mali nogomet« je najnovija grana sporta u Jugoslaviji. Igra se po svim pravilima nogometne igre, ali na malom igralištu i sa šest igrača i golmanom. Međutim, zbog specifičnih uslova kod nas »mali nogomet« igraju četiri igrača i golman.

Šibenik je poslao Beogradu i Sarajevu treći grad u Jugoslaviji u kojem se igra »mali nogomet«. Broj prijavljenih klubova bio je velik. Zbog toga je organizator morao smanjiti na 14. Sve utakmice bile su žive i zanimljive.

U toku dvodnevnih borbi utakmicama je prisustvovalo više od 500 gledalaca. U pojedinim timovima pojavili su se i igrači saveznih timova. U timu JNA Mugoša (Budućnost) i Stefanović (OFK »Beograd«), a u timu beogradske studenata Đorđević (Radnički). Sve utakmice vodio je dobro Macanović.

Dosada su odigrana dva kola. Postignuti su rezultati: I. kolo: »Jadrija« - »Plišac« 3:0, »Sloga« - »Student« (Beograd) 2:1, »Ugoštitelj« - »Lozovac« 3:0, »Bombaš« - »Dolac« 4:1, »Student« (Šibenik) - »Baldecki« 2:1, »Razine« - »Nada« 1:2 i JNA - »Crnica« 5:2.

II. kolo: »Bombaš« - »Student« 3:0, »Sloga« - »Lozovac« 1:1, (penalima se kvalifikovala Sloga), »Jadrija« - »Nada« 2:1 JNA je bio slobodan.

U finale su se plasirali »Jadrija«, »Bombaš«, »Sloga« i JNA. Danas će se odigrati prvo kolo.

(k)

ODGOĐENO JUNIORSKO PRVENSTVO DALMACIJE U NAGOMETU

Utakmica petog kola juniorskog finalnog prvenstva Dalmacije između »Vala« i »Šibenika«, koja se je trebala odigrati u nedjelju odgođena je za 19. srpnja.

Pripreme za Olimpijadu u Rimu

NAŠA REDAKCIJA ZAMOLILA JE PREDSEDNIKA JUGOSLAVENKOG OLIMPIJSKOG KOMITETA, DRUGA BORISA BAKRAČA, DA OGOVORI NA NEKOLIKO PITANJA U VEZI S PRIPREMAMA NAŠIH SPORTAŠA ZA OLIMPIJADU U RIMU.

Kako ocjenjujete naše mogućnosti na olimpijskim igrama u Rimu?

— O »mogućnostima« u smislu prognoze je svakako preuranjeno govoriti. Međutim, ako pod »mogućnostima« mislite sve prednosti koje nam Olimpijada u Rimu, obzirom na svoju blizinu pruža, onda su naše mogućnosti velike. Pitanje je samo, hoćemo li ih pametno iskoristiti?

U odnosu na pripreme naših olimpijskih kandidata, koje su do sada provedene, može li se govoriti da su iskoristene sve pružene mogućnosti?

— Daleko od toga. Pripreme su, tako da kažem, u početnoj fazi, premda je Jugoslavenski olimpijski komitet od samog početka predolimpijskog perioda, tj. nakon Olimpijade u Melbourneu — počeo da se brine o pripremanju. Dok se taj rad u toku 1957., vršio uglavnom u užim okvirima Olimpijskog komiteta, već 1958. izišli smo u javnost s detaljnim razradanim programom priprema koji je i Savezna komisija u maju 1958. prihvatila. U programu su detaljno analizirane mogućnosti pojedinih grana, čak i sportista koji dolaze u obzir, analizirane materijalne mogućnosti i obaveze koje bi trebale preuzeti Federacije, narodne republike, narodni odbori, sportski savezi i klubovi, jasno i Olimpijski komitet. Održan je i sastanak s potpredsjednicima većih gradova, održani su sastanci s pojedinim savezima, i t.d.

U jesen prošle godine održan je sastanak s Predsjedništvom Saveza sportova Jugoslavije i tu je utvrđeno, da se pripreme provode preko sportskog saveza kao njihov sastavni i donekle povećan program. Osnovan je i zajednički odbor za olimpijske pripreme, koji je nastavio održavati sastanaka sa sportskim savezima. Naročito je upozoreno, da se kandidati redovito podvrgavaju liječničkim pregledima i instruktazi, da vode dnevnik rada, da se kandidati provjeravaju najvećim međunarodnim takmičenjima, koja se održavaju pod sličnim uvjetima kao Olimpijada u Rimu, i t.d. Momentano Olimpijski komitet vrši pregled priprema na terenu preko svojih stručnjaka. Uglavnom, situacija je loša. Mnogi kandidati nemaju trenera, koji bi se njima sistematski bavio, dok se klubovi tuže na pomanjkanje sredstava.

Na nedavno održanom sastanku Sekretarijata komiteta raspravljalo se o toj situaciji i odlučilo da ponovno pretrese s Predsjedništvom Saveza sportova potrebne mjere koje treba poduzeti. Olimpijski komitet stoji na stanovištu, da on treba i mora držati i dalje inicijativu za pripreme kandidata, ali ne i operativu, jer bi to značilo uplatiti se u kompetencije SSJ. Mi s naše strane možemo da u nekim većim centrima organiziramo na-

še odbore za pripreme, kojima bi na čelu bio član Olimpijskog komiteta da eventualno i materijalno još više pomognemo, ali ne da se ta sredstva pretvore u dodatni budžet sportskog saveza. No o svemu tomu bit će uskoro govora na predviđenom sastanku sa SSJ.

Da li će se i u kojoj mjeri koristiti Savezni sportski centar u Makarskoj?

— Jedan od argumenta za izgradnju Saveznog sportskog centra u Makarskoj bile su i pripreme za Olimpijadu i jasno je, da ga treba koristiti u što većoj mjeri. Međutim, koje će ga grane i u kom opsegu koristiti ne mogu za sada dati precizan odgovor u slijed razloga, koje sam naveo u odgovoru na prethodno pitanje.

Da li se predviđa zajedničke pripreme nekih naših sportista sa sportistima drugih zemalja, bilo u zemlji ili inozemstvu?

— Trebat će ih organizirati prvenstveno u zemlji. No, to ovisi o tom, koje će strane delegacije koristiti povoljne uslove Olimpijskog centra u Makarskoj za pripreme. Za sada su te stvari još u razmatranju.

Kako vi kao predsjednik Jugoslavenskog komiteta gledate na učešće naših sportista na Studentskim igrama u Torinu i osobito na Mediteranskim igrama?

— Jugoslavenski olimpijski komitet je zainteresiran na svim onim granama, koje po svojim uslovima mogu predstavljati pripreme naših kandidata za Olimpijadu i on će ih sa svoje strane svestrano pomagati. Na nedavnom sastanku Sekretarijata komiteta raspravljalo se detaljno o Mediteranskim igrama na kojima smo naročito zainteresirani. Donesena je načelna odluka da oko četrdeset takmičara. Detalje treba da utvrdi stručna komisija, a i SSJ ukoliko je zainteresiran za neke grane koje nisu na olimpijskom programu.

Da li je Jugoslavenski olimpijski komitet osigurao materijalna sredstva za pripreme i odlazak naše ekipe u Rim? U vezi s tim, na koji broj naših takmičara računa komitet?

— Zahvaljujući upornom prikupljanju sredstava i politički štednje, kao i još nekim mjerama koje kani preduzeti, mislim da će Olimpijski komitet — za razliku od proteklih olimpijada — morati tražiti od državnih organa manju sumu nego ikad do sada. S te strane smo prilično osigurani. Ostaje jedino otvoreno pitanje, obzirom na loše stanje priprema i financijsku situaciju SSJ, da li ćemo i koliko morati još više materijalno pomoći pripreme.

Na kraju, da li je komitet utvrdio kriterij orijentacije ili konačni, za izbor naših sportista za olimpijske igre u Rimu?

— Iz već spomenutog opsežnog programa priprema, koji je razraden početkom prošle godine, jasno se vide početni kriteriji za kandidate. Međutim, obzirom na stanje priprema jasno je, da danas ni približno ne možemo govoriti o konačnom kriteriju izuzev općeg principelnog na kom će komitet čvrsto stajati, da se na Olimpijadi ne može ići ni kao »promatrač« ni zbog »učenja«. Koje sportske grane, koliki broj i koji takmičari će ići, to bi u prvom redu trebali da odluče sami kandidati dokazom o svojoj spremi i kvaliteti. Jedno je sigurno, da blizina Rima ne smije utjecati na ublažavanje kriterija i na to neka nitko ne računa. Barem što se tiče Olimpijskog komiteta — on će tu zadržati čvrst stav. On će i dalje forsirati i pomagati pripreme, ali konkretni rad ostaje na samim takmičarima, klubovima, trenerima i savezima, na njima je i na njihovom zalaganju, da si sami pribave legitimaciju za Olimpijadu.

Htio bih na kraju napomenuti još jednu stvar. Stanje priprema navodi me na misao, da još nije iskorijenjeno shvaćanje da je Jugoslavenski olimpijski komitet u stvari agencija za odlazak na Olimpijadu, da je Olimpijada interesantna tek par mjeseci prije, da je ona u našem i onako bogatom internacionalnom kalendaru takmičenja jedan turnir više, i da se na nju može otići onako »standardno«, normalno pripremljen kao i do sada. Moram upozoriti da Olimpijski komitet ne će tolerirati takva shvaćanja, niti na takve »pripreme« dati svoj pristanak. Mislim, da takva shvaćanja škode, u prvom redu, samim takmičarima i čitavom našem sportu uopće.

sp.

Nogometni turnir u Zablaću

U čast 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a, te proslave Dana borca u subotu je na igralištu »Poleta« iz Zablaća odigran nogometni turnir, koji je organizirao mjesni klub uz podršku Općinskog komiteta NOH-e Šibenik.

Na turniru su učestvovali: »Bilice«, »Rasline«, »Zaton« i »Polet«. Takmičenje se održalo

Službene vijesti

NOGOMETNOG PODSAVEZA ŠIBENIK

1. Finale Jugocupa između »Doška« (Drniš) i »Šibenika« II, odigrat će se 15. srpnja 1959. Početak u 17.15 sati.

2. Predigra finala utjeznog Cupa između »Mornara« (Larin) i »Aluminija« (Lozovac). Početak u 15.30 sati.

3. Pobjednici dobivaju nagradu podsaveza - pehar u trajno vlasništvo. Obje utakmice igraju se u Šibeniku na stadionu »R.« »Končar«.

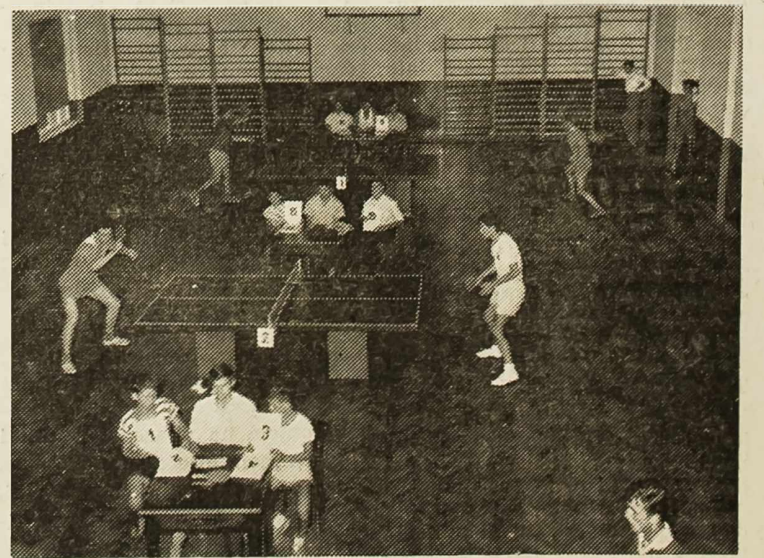
TRGOVAČKO PODUZEĆE »PLAVINA« — ŠIBENIK

PRODAJE:

2 KONJA S OPREMOM I DVOJA ZAPREŽNA KOLA

Konji i kola su u dobrom stanju.

Za informacije interesenti se mogu obratiti Upravi poduzeća — Ulica Bratstva i jedinstva 12.

Sa finalnog takmičenja II. saveznog turnira u stolnom tenisu